1887 HUSZONEGYEDIK ÉVFOLYAM. 320. SZÁM BUDAPEST, HETFŐ, NOVEMBER 21.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6. SZ.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . . 5 frt.
Fél évre . . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára helyben kr., 6 vidéken 7 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADOHIVATAL:
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-UTCZA 6 SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
PÁRISBAN főügynökségünknél: John, F. Jones & Cie, 31 bis, Faub. Montmare.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Mosse Rudolf, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Daube G. L. és Társa, I., Wolzeille Nr. 12.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
Danneberg J., Riemergasse 13.
Stern Móritz, I., Wollzeile Nr. 22.
és valamennyi hirdetési iroda.

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA

Budapest, nov. 20.

A *Rouvier-kabinet bukása*, melyről mult éjjeli táviratainak hoztak értesitést, kiszámithatatlan a maga következményeiben. A legközelebbi eset, mely e válság folyományakép várható, *Grévy* köztársasági elnöknek a visszalépése. Mac Mahon tábornok kényszerü visszalépése óta ily válságos helyzetben nem volt még a «harmadik köztársaság.» A mostani válság azonban még amannál is nagyobb. Akkor legalább volt a képviselőházban egy tömör republikánus többség, mely nem kisebb embernek, mint Gambettának a vezérlete alatt állott; ma a kabinet megbuktatója s ennélfogva a helyzet ura egy Clémenceau, egy töredéknek a vezére, mely maga sem igen tudja, hogy hova akar törekedni; a többi republikánus vezérférfiak, Ferry, Leon Say, Freycinet, Goblet le vannak járva. Hasztalan kisérlették meg az utóbbi időben a köztársasághoz ragaszkodó pártárnyalatoknak, egységessé szervezését: lehetetlen volt, s még inkább lehetetlen most, a vész pillanatában. Az egész parliamenti világ a legnagyobb zavarban van; a képviselőház tegnapi végzetes ülése után az emberek valósággal azt sem tudták, hol a fejök. A szenátusra is oly mély benyomást tett a hir, hogy a fontos üzenet vétele után csakhamar berekesztették az ülést. A szenátorok abban a meggyőződésben voltak, hogy Rouvier halasztási inditványa el fog fogadtatni, s a kabinet maga is azt hitte, hogy 100 főnyi többséggel rendelkezhetik, sőt maga Clémenceau sem remélte, hogy olyan hamarosan és olyan könnyü szerrel fogja megbuktatni a kormányt, melynek a helyébe most *neki* kellene másikat alakitania, de ez aligha fog neki sikerülni.

Egy tegnap estéről kelt párisi távirat a következőket jelenti: Az ülés után a folyósokon leirhatatlan izgatottság uralkodott. Mindenféle hireket terjesztettek, s nem volt két ember, a ki egy véleményben lett volna. Majd azt beszélték, hogy Grévy most már önként le fog mondani, majd azt, hogy fel fogja oszlatni a képviselőházat, (ezzel szemben áll Grévynek az a kijelentése: «Pas de dissolution, pas de démission!» A szerk.) majd ismét azt, hogy egy Goblet-Freycinet kormány fog alakulni, melynek Freycinet lesz a hadügyminisztere és Boulanger a táborkari főnöke. Mig az egyik rész azt beszélte, hogy a republikánus csoportok egyesülése rögtön meg fog történni, a másik rész azt hiresztelte, hogy Ferry és csoportja — kit az ülésen botrányosan lehurrogtak — nem fog abban résztvenni. Mikor az izgatottság némileg csillapult, a következőket állitották föl várható tényekül: 1. Hogy Grévy ma még mindenesetre megmarad állásában s mindaddig meg is akar maradni, a meddig csak lehet. 2. Hogy meg fogja kisérteni egy uj kabinet alakitását, mert elfogadta a Rouvierék lemondását s csupán arra kérte őket, hogy ideiglenesen vezessék tovább az ügyeket. 3. Hogy holnap összeülnek a republikánus csoportok elnökségei s közös ülést hivnak össze egyöntetetü eljárás megállapitása végett. 4. Hogy a szélsőbal hadat üzen az elnöknek s vissza fog utasitani bármely kabinetet is; 5. de hogy kétes, vajon a többi republikánus csoportok követni fogják-e a szélsőbalt ezen az ösvényen.

Magáról a *képviselőházi ülés* lefolyásáról tegnapi terjedelmes táviratunkhoz folytatólag még a következő részleteket közölhetjük:

Lamessan után, ki a rögtöni tárgyalást kivánja felszólal a jobboldalról *Dugué de la Fauconnerie*, kijelentvén, hogy ő nem kivánja a kormány bukását (gunyos tetszés balról), mert hiszen a világon minden lehetséges, tehát az is, hogy a mostaninál még rosszabb kormány következik.

Baudry d'Asson azt mondja, hogy ő egyetért Clemenceauval abban, hogy rögtön beszélni kell. — *Soubeyran* kijelenti, hogy ő az elhalasztás mellett van, de szavazatának nincs politikai jelentősége.

A szavazás nagy izgatottság mellett megy végbe. Az egyes csoportok kölcsönösen iparkodnak egymást a magok részére birni. Végre, a zsivaj csillapulta után az elnök kihirdeti az eredményt, hogy a kormány mellett 242, ellene 328 szavazat adatott be. (Tetszés balról, hosszas zajongás és mozgás az egész házban.)

Rouvier fölmegy a szószékre s kijelenti: A kabinet ezt a szavazást nem értheti félre. *A kabinet ezennel visszavonul.* (A miniszterek óriási zsivaj közben távoznak teremből.)

Clémenceau: Nem intézhetek interpellácziót egy visszalépett miniszteriumhoz s ennélfogva visszavonom interpellácziómat.

Dugué de la Fauconnerie: Takaros kis kisérletet teszünk im az anarchiával!

Ezzel az ülés véget ér.

A berlini császár-találkozás szerencsésen elmult a nélkül, hogy akár az orosz, akár a német sajtóban egyetlen meleg, igazán barátságos szó hangzott volna el. A czárnak Bismarckhoz küldött meghivása, a kanczellár egészségére üritett pohara, Suvalov grófnak a német fekete sas renddel való kitüntetése, ezek a legnagyobb politikai jelentőségü dolgok, a mik e találkozás alkalmával történtek. Németországnak eszeágában sincs Oroszország közeledését valami különös nyájaskodással kiérdemelni, s hogy az orosz kormány miként gondolkozik még most is, mutatja a külügyi kanczellária brüsszeli közlönyének, a *Nord*-nak legujabb epés czikke, mely először is konstatálja, hogy *Sándor czár berlini látogatása kikerülhetetlen kényszerüség volt*, mert a czár a balti hajózás lehetetlensége következtében kénytelen volt hazamenet német földre lépni. *Csakis ama fájdalmas körülmények következtében*, melyek a német császári házat sujtották, *volt ez udvariassági látogatásnak személyes rokonszenv nyilvánitási jellege.* A Nord egyuttal ingerülten kell ki a «Bismarck sajtó» ellen, melyet az Oroszország elleni gyülölet szándékos szitásával vádol. A német birodalmi banknak az orosz értékekkel szemben való intézkedésére megjegyzi a Nord, hogy ez nem volt váratlan dolog, de Pétervárott kellemetlenül hatott, hogy közvetlenül a czári látogatás előtt történt s az időnek ilyen megválasztását a pétervári irányadó körökben a nemzetközi illedelem ellen való vétségnek tekintik. De hasznát ez intézkedésnek Németország nem igen fogja látni. Oroszország továbbra is *kifelé a szabadkéz*, otthon pedig *szigoru russzifikálás* politikáját fogja követni.

Méltó pendantja ennek a czikknek a *Kölnische Zeitungnak* már táviratilag jelzett s kétségkivü Berlinből inspirált czikke, melyet a Post rögtön egész terjedelmében átvett, s mely a következőket mondja:

Hogy egy pillanatig se, s legkevésbé ebben a pillanatban merüljön föl az a gondolat, mintha Németországnak oka vagy szándéka lenne Oroszországot politikája megváltoztatására rábeszélni, utalnunk kell az orosz lapok legutóbbi nyilatkozataira. Igy a Grasdanin Oroszországot a mi hitelezőnk gyanánt állitotta oda, mintha Oroszországnak bármi igényei lehetnének velünk szemben! Ha II. Sándor czár idejében egyáltalában lehetett szó szivességről és háláról, mint hitelező és adós közt, s ha egyáltalában valamelyik rész többet tett, nyujtott, mint a másik, az *Poroszország* volt, mely az orosz politikát a maga veszélyeztetésével támogatta, mig a porosz politikának orosz részről való támogatása főkép a Poroszország megtámadásától való tartózkodásban állott. S e szolgálatokat tetézte még Németország a a balkáni orosz háboru előtt, alatt és után. Miért tartoznék hát Németország a mostani orosz kormány politikájának bárminő hálával s miért lenne egyáltalában adósa Oroszországnak? Talán annak a ténynek az eltagadásáért, hogy a berlini kongresszus kizárólag Oroszország kivánságára hivatott össze s hogy azt Oroszország kivánságára Németország vezette? Vagy az orosz-osztrák megegyezés elhallgatásáért vagy a *német politikának az orosz nép előtt való elrágalmazásáért, az orosz népnek Németországgal a sajtó és a miniszteriumok utján való összeveszitéséért, az orosz-franczia koaliczióval való folytonos fenyegetésekért, Francziaországnak Németország elleni háborura való biztatásáért és bátoritásáért s mindeme németellenes törekvéseknek legfelsőbb helyről eltüréseért és előmozditásáért.* Németország azt, hogy a vitás érdekek hiánya és történelmi hagyományok által teremtett békére milyen nagy sulyt vet, azzal mutatta ki, hogy daczára minden kihivásnak, rágalmazásnak és tü-szurásnak, nem szünt meg diplomácziai támogatásában részesiteni az orosz politikát keleten; s ezért jutalmul csak azt a követelést nyerte, hogy egész politikáját az orosz politika szolgálatára rendelje és a végből, hogy Oroszországnak a kegyét megnyerje, áldozza föl azoknak a hatalmaknak a barátságát, a melyek támogatására az orosz-franczia támadások ellenében utalva van. A *Szvjet* arról beszél, hogy a német officziózusok Oroszországot ismét Németországhoz szeretnék csábitani. Legyen nyugodt e részben a Szvjet és bárki is Oroszországban, további kisérletek Oroszország csábitására nem fognak tétetni, hanem a német politika a maga törekvését kizárólag arra fogja szentelni, hogy megerősitse ama hatalmakhoz való viszonyait, melyeknek a támogatására ezentul utalva vagyunk s arra biztossággal számithatnak is.»

Budapest, nov. 20.

Schlauch Lőrincz püspöknek a magyar delegáczióban *a pápa* érdekében történt felszólalásáról a *Neue Freie Pressenek* a következőket irják Rómából: A nagyváradi püspöknek a pápa érdekében tartott beszédét itt nagy figyelemmel olvasták. Rómában nincsenek szokva ily szelid hanghoz; a Rómában lévő egyházi méltóságok valamennyien az élesebb beszédmodor hivei s az olasz kormányt, a melyet Schlauch püspök az európai ügyek alakulásába kétségtelenül fontos tényezőnek ismer el, a katholikus ujságirók s egyházi szónokok legelébb is az eretnek szekták kormányainak nevezik. A nagyváradi püspök meglehet róla győződve, hogy Olaszországban az ő «urával s mesterével» való megegyezést király és nép örömmel üdvözölné; de mikép lehetséges ez a megegyezés, ha a pápa az ő világi hatalmának helyre állitását s Róma visszaadását követeléseinek élére állitja? A nagyváradi püspök jól tudja hogy mit jelent ez, mert fejtegetése indokolásául az olasz irodalom nagy mestere *Dante Alighierire* hivatkozott. Schlauch püspök bizonyára ismeri Dante gondolkodását VIII. *Bonifácz* pápa nézeteiről és tudja, hogy mily könyörtelen szavakkal ostorozta Dante a pápai kuriának világi igényeit. — A nagyváradi püspök beszéde kétségtelenül igen időszerü volt s az ő tapintatát mindenki felfoghatja s méltányolhatja; ő a hierarchiának tartozó tekintetek megsértése nélkül nem fordulhatott a kuriához; a midőn azonban Dantere, a nép politikai szabadságának s önrendelkezési jogának védelmezőjére hivatkozott, látni engedte, hogy lelkét minő gondolatok foglalkoztatják. Olaszország neki ezért hálára van kötelezve és pedig annál inkább, mert ő csak sejtelmével birhat, az állam egysége ellen szakadatlanul s minden eszközzel folyó harcznak. — Olaszországban senkisem akar gondot, bánatot okozni a római egyház fejének, sőt épen a kuria az, a mely ujra meg ujra az állam ellen agitál, a mely mint legutóbb Parochi bibornok által a polgárokat a törvények ellen való fellázadásra buzditja. Olaszország igazán igen türelmes.»

A DELEGÁCZIÓK.

Bécs, nov. 20. (O. É.) A *magyar* delegáczió ma tartotta hetedik nyilvános ülését. Elnök: *Tisza* Lajos gróf, jegyzők: *Hegedüs* Sándor és *Rakovszky* István. Jelen vannak: *Kállay* Béni közös pénzügyminiszter, *Barkassy* Béla vezérkari őrnagy, *D'ell Adami* sorhajó hadnagy, Pongrácz osztálytanácsos és *Tallián* udvari titkár.

A jegyzőkönyv hitelesitése után a külügyminiszter következő tavirata olvastatott fel:

«Nagyméltóságu elnökség!

Folyó évi november hó 18-ikán 26. szám alatt kelt nagybecsü átirata folytán azonnal intézkedtem, hogy a magyar országos bizottság hódolatteljes üdvkivánatai felséges asszonyunk legmagasabb névünnepe alkalmából ő felségének legmagasabb tudomására hozassanak. Van szerencsém a nagyméltóságu elnökséget értesiteni, hogy ő felsége a császárné és királyné ezen üdvkivánatokat kegyesen fogadni és azokért legmagasabb köszönetét nyilvánitani méltóztatott.

Fogadja a nagymélt. elnökség kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását. Bécsben, 1887. évi november hó 19-ikén. Kálnoky, s. k.»

Rakovszky István, *Bethlen* Ödön gr. és *Hegedüs* Sándor a hetes összeegyeztető bizottság nevében mint szakreferensek jelentik, hogy a *két delegáczió határozatai közt eltérés nincs.*

Rakovszky István jegyző olvassa ezután a legfelsőbb megerősités alá terjesztendő határozatokat, melyek a november 22-iki ülésben ki fognak hirdettetni. Ülés vége ½ 1 órakor.

Bécs, nov. 20. (O. É.) *Haynald* bibornokérsek egészsége már annyira helyreállt, hogy a zárbeszédet a delegáczió utolsó ülésében maga fogja megtartani.

Bécs, nov. 20. (O. É.) *Az osztrák delegáczió* ma tartotta zárülését. *Elnök* jelenti, hogy ő felsége a császárné és királyné a nevenapja alkalmából kifejezett szerencse kivánatokat elfogadván, azokért köszönetet mond.

Az előadók konstatálják, hogy a két delegáczió határozatai teljesen megegyezők.

Kálnoky gróf külügyminiszter, ő felsége köszönetét és különös elismerését tolmácsolja a hazafias áldozatkészségekért és odaadásért és meleg szavakban mond köszönetet a kormány nevében ama bizalomért, mely a kormánynak nehéz és felelősségteljes feladatai elintézésében fokozott erőt fog nyujtani.

Kinszky gróf köszönetet mond az elnöknek a tárgyalások vezetéséért.

Revertera gróf elnök összegezi zárbeszédében a delegáczió müködését és azután igy folytatja: A delegáczió teljes meggyőződésből járult hozzá külügyi politikánk békés czéljaihoz és azzal nyiltan és határozottan kijelentette, hogy Ausztria-Magyarország a békét, de csak a becsülettel elért békét ohajtja, tehát a nélkül, hogy sorsát egy harmadik akaratának feláldozná, valamint hogy a népjog alapelveinek és a szerződések fentartását kivánja. A béke gyümölcseit felismerjük első sorban Bosznia és Herczegovinában, hol a századok óta feledésbe ment «jog» szó ismét érvénybe jutott.» Minthogy, sajnos, az idő még nem érkezett meg, hogy a békének örvendhessünk, a nélkül, hogy azt fegyveresnek kellene képzelnünk, a delegáczió engedett a kényszeritő és halaszthatatlan szükségnek, hogy az áldozatokat megszavazza. Jól felfegyverzett hadsereg oltalma alatt gond nélkül szentelheti idejét a béke müvének.

Lelkesült «hoch» kiállitásokkal ő felségére. az ülés bezáratott.

VIDEK.

* **A nagy-kanizsai** kerületi képviselőválasztás ellen elrendelt vizsgálat teljesitésére kiküldött dr. Krajcsik Ferencz országgy. képviselő e hó 14. és 15-ikén Nagy-Kanizsán időzött, hogy a viszonyok felől magát tájékozza. Krajcsik hétfőn ujból Kanizsára érkezik s ekkor a vizsgálatot tényleg megkezdi.

* **Ujpest** község képviselőtestülete ma délelőtt ülést tartott, melyen Földváry Mihály alispán is megjelent. A gyülésen Hochbaum helyettes biró elnökölt, ki melegen üdvözölte az alispánt. Földváry Mihály megköszönte a képviselőtestület tagjainak érdeklődését s beszédében egyenesen kijelenti, hogy a közigazgatás menete nem állja ki a birálatot, a számadások évek óta nincsenek felülvizsgálva, s a baj kutforrását első sorban ott keresi, hogy a község élén kosszu idő óta oly férfi áll, a ki sem kellő erélyt, sem kellő tapintatot kifejteni nem képes. Kimondja továbbá, hogy a képviselőtestület is hibás, mert személyes aspirácziók bénitják meg a testületet, visszavonás, féltékenykedés van bénitó hatással a közügyekre. A rendőrségről szólva igy folytatja beszédét: Mit szóljak az önök rendőrségéről? Ennek müködését rég elitélte már a közvélemény. Pedig meglehet, nem az egyénekben rejlik a baj, hanem általában a községi rendszerben, a meg nem gondolt s önmagát megboszuló takarékosságban, a rendőrség csekély létszámában. Nézetem szerint az ujpesti nehéz viszonyoknak minden tekintetben megfelelő rendőrség szervezését, a község anyagi ereje meg nem birja. S elitélőleg nyilatkozik a nem törvény szerint alakitott szakbizottságokról. Ezután erélyesen visszautasitja az ujpesti lapoknak a megyei tisztviselők ellen szórt vádjait. Végül arra kéri a képviselőtestületet, hogy tárják föl előtte a bajokat s mutassanak rá egész nyiltsággal a nézetük szerint való teendőkre s kéri, hogy jóakaratu szavait fogadják oly rokonszenvvel, mint a milyennel ő viseltetik a község iránt, mert ő őszintén óhajtja e nagy község jólétét és fölvirágzását. Hosszan tartó zajos éljenzés volt a képviselőtestület válasza az alispán szavaira, elismervén ezzel a beszédében foglaltak igazságát s azt, hogy mindenben csatlakoznak nézeteihez. Utána *Illek* Vincze plébános szólt. Nagyban és egészben hozzájárul az alispán által mondottakhoz, részletezi a helyi viszonyokból származó bajokat, a rendőri ügyek szervezését illetőleg a központi szolgabirói hivatal szervezése mellett szól. Ezután Kemény Gusztáv járási szolgabiró igazolja eljárását, a melylyel a községi birót a mai nappal felfüggesztette állásától. Felszólaltak még, csaknem mindannyian Illek Vincze szavai értelmében: Wolfner Lajos, Rose Gyula, Diamantstein Lajos, Arki Mihály, stb. Végül az alispán a következő határozati javaslatot terjesztette elő: «A megjelent alispán által, a közigazgatás minden ágában jelzett zilált viszonyok, a képviselő testülettől sajnosan beismertetnek s azok orvoslását illetőleg sürgős kötelességének ismeri a kellő javaslatok megtételét. Egyben kitüzték a f. hó 23 ikán tartandó képviselő testületi közgyülés tárgyait s ezek a következők: 1. A birói állásnak helyettesités utján való betöltése. 2. A rendőri viszonyok javitása. 3. Bejelentő hivatal szervezése. Fölolvastatván ezután a járási szolgabirónak a községi biróra vonatkozó fölfüggesztő végzést, az alispán kérte a képviselő testületet, hogy oly uj jelölésben állapodjanak meg, a mely az igényeknek minden tekintetben meg fog felelni. Az ülés ezzel, az alispán zajos és hosszan tartó éljeneztetése közben véget ért.

* **Ujvidékről** irják lapunknak nov. 18-ikáról: A városi képviselők választása tegnap folyt le a legnagyobb csendben és rendben. A választók ez alkalommal nem nagy érdeklődést tanusitottak, mert 1097 választó közül csak 549 adta be szavazatát. A szabedelvü párt csakis az I. és II-ik kerületben győzött, a III. és IV-ik kerületben a szerb ultrák győztek, mert ezen kerületekben ugyszólván kizárólagosan szerbek laknak.

UJDONSÁGOK.

— nov. 20.

— *Személyi hirek. A trónörököspár* tegnap Laxenburgból Maierling uj kastélyába ment, s három napig marad ott. A kis *Erzsébet* herczegnő Laxenburgban maradt. — *Szápáry* Géza magyar királyi főszertármester tegnap Bécsből Budapestre érkezett. — *Vilmos*, würtenbergi herczeg tegnap Bécsbe érkezett. — *Jókai* Mór az orsz. kisdedóvó egyesületnek ünnepélyes megnyitása alkalmából a neje halála évfordulójának emlékére száz forintot adományozott, mit Tisza Kálmánné, sz. Degenfeld Ilona grófnőnek küldött meg. Ugyancsak száz forintot ajándékozott az egyesületnek *Hercz* Arminné alapitó tag. — William *Vanderbilt*, az amerikai milliomos, tegnap Bécsből Triesztbe utazott, s onnan Velenczébe, Dalmácziába és Egyiptomba megy.

— **A király**, a ki ma reggel ½7 órakor érkezett Gödöllőről a fővárosba, hogy jelen legyen az orsz. kisdedóvó egyesület jubileumán, — délután 1 óra 10 perczkor a magyar államvasutak külön udvari vonatán szárnysegéde kiséretében visszatért Gödöllőre. A királyt — a ki magyar tábornoki egyenruhában volt — a pályaudvaron *Ráth* Károly főpolgármester és *Török* János főkapitány fogadták. — Egy vigyázatlan kocsis, midőn a király a lánczhidon átkocsizott neki hajtott az udvari fogatnak s csakis a lánczhidon álló rendőr ébersége gátolta meg a balesetet.

— **Delegaczionális ebéd.** Kálnoky gróf külügyminiszternél tegnap volt a harmadik és utolsó delegaczionális ebéd, melyen a következők voltak jelen: gróf Taaffe, Kállay közös pénzügyminiszter, báró Sterneck ellentengernagy, Tóth a közös számszék elnöke, Szögyény és báró Pasetti osztályfőnökök, báró Falke, gróf Andrássy Gyula, gróf Sztáray, gróf Andrássy Tivadar, gróf Batthány, gróf Zichy Ágost, gróf Zichy Jenő, báró Perényi, báró Zmaics, Lukács László, Visi Imre, Gyurkovics, Szerb, Miskatovics, Dániel Ernő, herczeg Sapieha, herczeg Rosenberg, gróf Kuefstein, gróf Zeatvits, báró Reinelt, báró Helfert, báró Walterskirchen, Chrzanovszki, Derschatta, Czaykovszki, Klaics, Hayden, Adamek, dr. Bobrzynski, dr. Slavik, dr. Steinwender, Schindler, Meznik.

— **A német trónörökös betegségéről** dr. Morell *Mackenzie* a Berliner Klinische Wochenschriftben — mint már emlitettük — jelentést tett közzé, melyben részletesen ismerteti a betegségnek lefolyását azon idő alatt, mig kizárólag ő kezelte. A jelentést az angol orvos a trónörököspár engedélyével tette közzé, s benne a betegség keletkezésétől kezdve elmondja megfigyeléseit, a melyek már akkoriban is részletesen ismertetve voltak. Mackenzie, tartózkodva a polemiától, egyszerüen elbeszéli, hogy a trónörökös torkában, az első operácziók után, Howell orvos szept. 9-én látta a megduzzadást a bal hangszálagokon, amely azonban utóbb eltünt. Szeptember 14-én Howell ismét látta a megvastagodást, s ez akkor már tetemesen nagyobb volt. Ezt a daganatot Mackenzie szept. 22-én látta először, akkor az egészen gömbölyü volt, mintegy fél czentiméter átmérővel. Két nappal rá a trónörökös meghütötte magát, s ekkor a daganat megnagyobbodott, de pár nap mulva ujra visszahuzódott. S ez az előtünés és visszahuzódás több izben ismétlődött, de november elején már állandó maradt, s ekkor mintegy egy czentimeter átmérőjü és 4 millimeter vastag volt. A vizenyős daganat szintén több izben lépett föl, de legnagyobb mértékben nov. 8-án. Ezután következtek az orvosi tanácskozások. Mackenzie azzal végzi jelentését, hogy bár az uj képlet természete egész biztossággal megállapitva nincsen, az teljesen rákos tüneteket mutat. Mint San-Remóból irják, a német trónörökös a mult héten fényes elégtételt adott dr. Mackenzienek azokért a támadásokért, melyeknek a sokat emlegetett orvos az utóbbi időben oly sürün ki volt téve. Az elmult hétfőn ugyanis még egyszer magához hivatta Mackenziet és meghatottságtól reszkető hangon mondott neki köszönetet eddigi fáradozásaiért, terhes utazásaiért és végre igy szólt hozzá: «Dr. Mackenzie ne hagyja magát eltántoritani a támadások által, bármely oldalról jöjjenek is azok. *Ha az illetők tudnák mily fájdalmasan érintenek engem ezek a támadások, bizonyára nem tették volna azokat.* Én meg vagyok arról győződve, hogy ön mindig a legjobbat akarta s hogy szándékai nem sikerültek az csak azt mutatja, hogy azok lehetetlenek voltak.» A trónörökösné szintén igen szivélyesen és hálásan köszönte meg Mackenzienak buzgó fáradozásait. — *Stoerck* tanárt — mint bécsi tudósitónk táviratozza — a közoktatásügyminiszter *erősen megdorgálta* a trónörökös betegsége felett tartott előadása miatt.

— **Peres királyi hagyaték.** II. Lajos bajor király hagyatékát ismét bepörölték. Az esetről Münchenből a következőket irják: «Ismeretes dolog, hogy a mult év február havában, tehát négy hónappal a király halála előtt, a bajor czivillista pénzbeli helyzete nem volt valami fényes. E miatt akkoriban Klug udvari titkár Berlinbe utazott, hogy ott egy 13 milliós kölcsönt vegyen fel. Ez egy Ticzer nevü kereskedő közbenjárásával sikerült is Klugnak, a mennyiben egy bank-társulat hajlandónak nyilatkozott a királynak magánkölcsönt adni, oly föltétel alatt, hogy a kölcsön biztositására lekössék a király magánépületeit és ingatlanait. E közben Klug egy miniszteri táviratot kapott, melynek alapján a kölcsönt a miniszterium ellenzésére hivatkozva, visszautasitotta. A király katasztrófája után a miniszteriumnak ezt az ellenkezését a tartománygyülés tudvalevőleg nem helyeselte. Zierer azonban, ki az ügylet megkötéseért 1 százalék alkuszdijat kötött volt ki magának, az őt illető 130,000 márkát erélyesen követelte. A királyi kabineti pénztár, illetve Klug udvari titkár a fizetést megtagadta, mert a kölcsön tulajdonképen nem jött létre s igy Zierer már 1886. őszén bepörölte a hagyatékot, de később a pörtől ismét visszalépett. Rövid idő mulva azonban a pert ujra meginditotta, melyben a müncheni törvényszék első polgári osztálya fog itéletet hozni. Ennek daczára azt reménylik, hogy a perlekedő felek ki fognak egyezni.

— **Balázs Sándor siremléke.** A nemrég elhunyt magyar humorista sirját emlékkövel szándékozik megjelölni az irók és müvészek társasága. A szobormü tervezete már elkészült. A sikerült terv szerint disszes talapzatra pyramis jön s ezen koszoru és költői szimbolumok közt *Balázs* Sándor neve lesz olvasható. Az irói kör választmánya hozzájárult e tervhez s egy előkelő szobrászt már megbizott a kivitellel. A tavaszig elkészül az emlék s akkor ünnepélyesen fogják az elhunyt iró sirjára fölállitani.

— **Stanley expedicziója.** A Newyork-Herald szerint ujabbi hir érkezett Rómából Brüsszelbe Stanley expedicziójáról. A hir Walker mérnöktől származik, ki tagja volt az expedicziónak. Walker azt beszéli, hogy az expedicziót a tömérdek akadály egészen kimeritette. Stanley kénytelen volt az élelmiszerek egy részét hátrahagyni, mert a hadiszerekre kellett fektetni a fősulyt, miután a benszülöttekkel folytonos összeütközése volt. Összeköttetését Bertelot őrnagygyal, kit Yambenaban hagyott, a benszülöttek elvágták. Mindemellett Stanley azt reméli, hogy a nehézségeken győzedelmeskedik. E hirek október 15-ről valók. Walker a Stanley vizesések felé tért vissza s Tippo-Tibről is hirt ad. E szerint Tippo-Tib nem küldhetett segélyt Stanleynek, mert az arab törzsek nem engedelmeskedtek neki.

— **Érdekes családi ereklye.** Bécsben egy Gauthier Teréz nevü szegény asszony, a napokban elment egy bécsi keztyüshöz és előmutatott neki egy pár ócska téli prémes keztyüt, melyeket át akart huzatni, de különösen kiemelte, hogy a keztyü régi családi emlék, melyet a világért sem akarna elveszteni. A keztyüs szétbontotta a keztyüt s a régi bőr lefejtése után a prém belső oldalán a bőrön a következő vörösbarna szinü felirásra bukkant: «Marquise Adelaide de Sauvigny . . . «Istenéhez és királynéjához Mária Antoinettehez hiven . . . a vérpad előtt 1789.» Kiderült, hogy a keztyü Gauthier Adelaida markinéé volt, a ki a fentebbi szavakat tán ép abban a pillanatban irta a keztyüre és pedig vérrel, mikor a börtönből a vérpadra hurczolták.

— **Egy franczia képviselő a londoni zavargásban.** A *Pall Mall Gazette* irja, hogy Andrieux, volt spanyolországi franczia követ, rendőrfőnök s jelenleg a franczia képviselőház tagja a mult vasárnapi zavargáskor Londonban volt s elment a Trafalgar térre, hogy szemtanuja legyen a szocziálista tüntetésnek. Alig érkezett a térre, egy rendőr fellökte s mikor nagy nehezen feltápászkodott s hazafelé, a vendégfogadóba indult egy lovas rendőr ujra letiporta s mikor fel akart kelni, fejbe vágta. Andrieux angolul nem beszél s igy magát megértetni nem tudta. Az utóbbi vágás szerencsére csak kalapját tette tönkre, egyéb baja nem történt. Andrieux a franczia képviselőház folyosólyán tegnapelőtt maga is elbeszélte londoni kalandját s azt tette a Pall Mall Gazette hiréhez, hogy meggyőződése szerint a londoni rendőrség brutálisabb a párisinál.

— **Öngyilkos katona.** Eperjesről irja levelezőnk: Az eperjesi felső laktanyában tegnap egy ujoncz katona agyonlőtte magát. Tettének oka fölebbvalóinak kiméletlen bánásmódjára vezethető vissza. A szerencsétlen a szemétgödörbe lopózott s ott hajtotta végre az öngyilkosságot. A szemétre feküdt s a fegyver agyát a gödör falához támasztva, a csövet a nyaka mellett az állá alá irányozta s az egyik lábának nagy ujjával nyomta meg a ravaszt. A gólyó a fejtetőn jött ki s rögtöni halált idézett elő.

— **Garázdálkodó orosz katonák.** Lembergből tegnapi kelettel a következőket táviratozzák: «A skalati kerületben az orosz határon fekvő Turka, galicziai faluban, tegnap három orosz katona állitott be s azzal a kijelentéssel, hogy ők szökevények, a poroszktól ételt és pálinkát kértek. A parasztok nem teljesitvén a katonák kivánságát, ezek rájuk rontottak és elpáholták őket. Ennek következtében nagy csoport paraszt csődült össze, a kik a garázdálkodó katonákat a faluból kikergették. Az üldözöttek a határról többször visszalőttek, de szerencsére senkit sem találtak. A parasztok az orosz határparancsnoknál panaszt emeltek, de nem kaptak elégtételt. A csendőrség jelentést tett az esetről a lembergi kormányzóságnak és a miniszteriumnak.

— **Bubics Zsigmond kassai püspök felszentelése**, mint Nagyváradról táviratilag jelentik, a püspöki székesegyházban ma ment végbe nagy ünnepélylyel. A püspökszentelésen nagy és disszes közönség jelent meg a székestemplomban. Az első padsorokban foglaltak helyet Lukács György államtitkár, Dőry Lajos főispán, Beöthy A. alispán, Salm Ferencz polgármester, Lakatos K. és Nesztor I. törvényszéki birák, dr. Hoványi Ferencz, dr. Hoványi Gyula tanárok, Schlauer Nándor urad. igazgató s a közélet még számos előkelő képviselője.

Pont 9 órakor kondultak meg a harangok. Schlauch és Bubics Zsigmond, Pavel M. és Nogáll püspökök diszkocsikon vonultak a templomba, melynek ajtajánál a latin szertartásu káptalan és a papság fogadta a főpapokat és kisérte az oltár elé. Az isteni tisztelet előtt Bubics letette az esküt, ez után megtartatott az examen. Ugy a felszentelő Schlauch püspök, mint a segédkező püspökök Pavel és Nogál tették fel a szokásos kérdéseket a felszentelendőhöz. Az epistola után kezdetét vette a tulajdonképeni szertartás. A «mindenszentek litániája» alatt Bubics püspök arczra borult az oltár előtt. E közben az evangeliumot vállaira helyezték; fejét s kezeit a szent olajjal látták el. Ezután Schlauch püspök átadta a jelvényeket, s ugy ő mint a segédkező püspökök megcsókolták. A karzatról e közben a Kersch orgonista által ezen alkalomra irt miseének ünnepi hangjai hangzottak fel. Offertóriumkor Bubics püspök felajánlott két nagy égő gyertyát egy aranyozott és egy ezüstözött kenyeret és egy aranyozott és ezüstözött hordó bort. Ekkor lépett Bubics püspök is a főoltárhoz, hol a szent misét folytatta s a felszentelő püspökkel együtt egy ostyából és egy kehelyből áldozott. A mise végeztével Schlauch feltette Bubics fejére a püspöki süveget és keztyüket s a püspöki székbe ültette. A «Te Deum» alatt Bubics püspök bejárta az egész templomot, áldást osztva. Azután viszszatért a főoltárhoz ünnepélyes püspöki áldást osztva «ad multos annos» hangzott fel ajkairól háromszor. Ezzel a felszentelés véget ért és a püspökök ugyan oly sorban vonultak a székesegyházból a püspöki palotába vissza, a mint jöttek. Déli 1 órakor ebédet adott Schlauch püspök, melyen Lukács Gy. államtitkár, Pavel M., Bubics és Nogáll püspökök, Szinyei Bertalan és Dessewffy Sándor apát kanonokok, Dőry b. főispán, Beöthy Andor alispán, Sal polgármester, Pongrácz gróf, Des Echerolles Károly és Sándor, Petrovics főigazgató, a l. sz. káptalan összes tagjai, Laurann gör. kath. kanonok, dr. Karsch L., Andrássi és Kuncsovszky tanárok, a katonaság részéről Urbaschek cs. kir. ezredes és Jagodics huszár kapitány, Fürdők honvédőrnagy és ifj. Tisza Kálmán vettek részt. A negyedik fogásnál Schlauch Lőrincz püspök mondott szép pohárköszöntőt a királyra és a királyi családra, majd Bubicsot éltette, kiemelve annak jeles tulajdonságait és keresztényi erényeit, mit Bubics mélyen meghatva köszönt meg. Pohárköszöntőket mondtak még Dessewffy Sándor apátkanonok, Szinnyey kanonok, Pável püspök, Beöthy alispán, Sal polgármester, Nogáll püspök, Racsák nagyprépost. Végül Schlauch köszöntötte fel Pávelt mai nevenapja alkalmából. Az ebéd 4 óra után ért véget. Ebéd előtt Bubics püspök szivélyesen bucsuzott a nagyváradi l. sz. káptalantól, mig a kassai káptalan részéről Dessewffy és Szinnyey kanonok üdvözölték. Bubics püspök hétfőn utazik Budapestre, honnét Kassára megy, hol az ünnepélyes installáczió e hó 29-én a szemináriumi templomban megy végbe.

— **A trónörökös uj vadászkastélyát** Mauerlingben, Baden mellett, tegnap avatták fel. A trónörökös nagyobb társaságot hivott meg az ünnepélyre, melyen az Udel négyes-társulat mulattatta a jelenlevőket.

— **Hajóösszeütközés.** Brüsszelből sürgönyzik, hogy az elmult éjjel a «Scholten» nevü gőzös Rotterdamból jövet egy ismeretlen gőzössel történt összeütközés következtében elmerült. 50 személyt az «Edro» nevü gőzös megmentett s ezeket az «Edro» kapitánya partra szállíttatta. Hir szerint 200 ember a szerencsétlenség áldozatává lett.

— **Az uj Rózsa Sándor elfogatása.** Egy uj Rózsa Sándora támadt az alföldnek, a ki a hires Rózsa Sándor példájára rablóvezért akart játszani, fegyveres rablóbandát alakitott s utban voltak gyilkolni és rabolni. Ez a banda, melynek feje magát Rózsa Sándornak nevezte, tegnap este 7 és 8 óra között a szegedi rendőrség és csendőrség kezébe került. A rablók egy szegedi embert felszólitottak volt, hogy velök tartson egy dusgazdag dettai zsidó kirablásánál, de ennek a tervnek a csendőrség nyomára jött s Bende Antal szegedi rendőrbiztos azonnal elutazott álruhában Temesvár felé, a dettai csendőrőrst pedig sürgöny utján mozgósitották. Az elfogatás részletei még ösmeretlenek, de annyi bizonyos, hogy az szerencsésen sikerült s most már az egész banda ártalmatlanná van téve.

— **Az időjárás Budapesten.** A mai nap enyhébb volt a tegnapinál is, majdnem estig borult volt az ég és este ½11 órakor megeredt az eső. A légnyomás reggeli 7 órakor 754·3 mm., a hőmérséklet 1·7 C. volt. Ejfélután enyhe a levegő és esik az eső.

Rövid hirek, *Vivágperegen* a himlő teljesen megszünt s a sokat emlegetett járvány lefolyásáról a járási orvos részletes zárjelentést terjesztett be a megye t. főorvosához. — *Székesfehérváron* Radvaner Jakab, vasuti forgalmi tiszt, a kit minap a vonat elgázolt s ennek következtében balkarját amputálták, tegnap nagy kinok között meghalt az odavaló kórházban. Holttestét Budapestre hozzák. — *Buzgóhegyen* Vasmegyében Pfner József 60 éves agglegény arzenikummal megmérgezte magát. — *Marseille* közelében a Cetteből érkező «Lutetia» gőzös e hó 14-én összeütközött az Oranba induló «Stella» gőzhajóval, minek következtében ez utóbbi 25 percz mulva elsülyedt. A személyzet egytől-egyig megmenekült. — *Châteaurouxban*, Francziaországban tegnapelőtt végezték ki Paviot gonosztevőt, ki rablási czélból két embert megölt. Paviot nem vallotta be bünét s mind végig gyáván viselte magát. — *Makón* Korényi Ö. adóhivatali ellenőr megőrült. — *A goricsáni postát* e hó 13-án éjjel ismeretlen tettesek kirabolták és 35 frtot elvittek. — *A Pannonia* vendégfogadóban az orsz. kisdedóvó-egyesületnek félszázados jubileumára Budapestre felrándult vidéki tagjai ma este társas lakomát tartottak. — *Dévény-Ujfaluban* tegnapelőtt nagy tüzvész volt, a mely igen sok épületet hamvasztott el.

= **Letartóztatott utonállók.** Az éjjel a váczi-körut és Podmaniczky-utcza sarkán két ismeretlen ember megtámadta *Kriskó* József 22 éves tejárust, s az egyik kését a szerencsétlen ember jobboldalába döfte. A gaztett elkövetése után a két gonosztevő megugrott, de néhány arra járó katona üldözőbe vette őket. A Katona József-utczában szorultságukban egy üres telekre menekültek és ott elrejtőztek. A katonák azonban rendőröket hivtak elő s ezekkel együttesen az egész telket átkutatták. Egy gerendahalmaz mögött csakhamar meg is talál-

ták a két gonosztevőt, kiknek egyike: *Gabris* József napszámos, a másik *Blankenstein* Richárd ácslegény. Mindkettőt letartóztatták. A sebesült Kriskót beszállították a Rókus-kórházba, a hol most élet és halál közt lebeg, mert a jobboldalán lévő késszurás egész a tüdő közepéig hatolt. A vizsgálóbiró sem hallgathatta ki részletesen, csupán annyit mondott, hogy előtte ismeretlen egyének támadták meg s valószinüleg ki akarták rabolni.

= **Holttest az erdőben.** Az üllői-uti uj kórház mögött lévő kis erdőben ma délelőtt 10 órakor egy tisztességesen öltözött 45—50 évesnek látszó férfit sziven lőve halva találtak. Mellette ujdonatuj revolver feküdt, melyből két lövés hiányzott. Jegyzőkönyvéből kiderült, hogy az illető *Say* József dunagőzhajózási alkalmazott. Irónnal pár sort is jegyzett bele nejének és leányának de ezt nem lehetett elolvasni. Say ellen állitólag hütlen pénzkezelés miatt vizsgálat volt folyamatban s valószinü' hogy ez vitte az elkeseredett lépésre. Kétszer lőtt magára: egyszer jobb halántékára, de az félrecsuszott s aztán mellébe, mely szivét furta át. Tettét még az éjjel követte el, a mikor az uj kórházban hallottak is két lövést, de azt hitték, hogy azok a közvágóhidi öröktől erednek. Az öngyilkosnál mint egy 4 frt, ezüst óra és több értéktárgy volt, melyeket megtaláltak nála.

= **Elfogott csalók.** Már több izben emlitettük, hogy a főváros egyik másik házában egy férfi és egy nő nádszékeket fogadtak el javitás végett, melyeket aztán javitás helyett nyomban eladogattak. Minthogy hamis lakást mondtak be, a károsultak nem birtak rájuk találni. A rendőrség ma végre fölfedezte a csalókat Holczer József soproni születésü 46 éves volt hentes és a vele közös háztartásban élő Ferenczy Juliánna budapesti születésü 39 éves hajadon nádszékfonó személyében. A gyep-utcza 27. sz. a. lévő lakásukon megejtett nyomozás alkalmával még nagy halmaz nádszéket talált náluk a rendőrség, mely a furfangos szerelmes párt nyomban letartóztatta.

A pápa jubileuma.

A lipót-utczai uj városház közgyülési disztermében ma a pápai jubileum központi végrehajtó bizottsága nagygyülést tartott, melyen beszámolt müködéséről és megtette az utolsó intézkedéseket a hódolati felirat és a zarándoklat ügyében.

A nagy terem a magyar katholikus világ egyházi és világi kitünőségeivel zsufolva volt. A közgyülés, melyet az egyetemi templomban mise előzött meg, d. e. 11 órakor kezdődött.

Gróf *Károlyi* Sándor elnök a megnyitás után számot adott a végrehajtó bizottság müködéséről. Jelenti, hogy a hódoló feliratot Magyarország katholikus hivei közül *másfél milliót* meghaladó számban irták alá, több mint 5000 iven. Az aláirások 10 óriási kötetet tesznek ki. Ajándékul a pápának ez alkalomból a hivek 270,000 lirát gyüjtöttek össze. Ezenkivül alakult még egy hölgybizottság is, mely 86,000 aláirást gyüjtött és 63,000 lira ajándékot adott össze. A pápának még *egyházi szerek* is vitetnek ajándékba, a mik külön kiállitáson már láthatók voltak. Rómába holnap 500 zarándok indul.

A közgyülés a hölgybizottságnak köszönetet szavazott s ezt jegyzőkönyvbe igtatta.

Ezután felolvastatott a herczegprimás leirata, a miben tudatja, hogy a magyar katholikusok hódolatát a pápa e hó 30-án fogadja.

Steiner apátkanonok most felolvasta a *herczegprimás által* a magyarországi katholikus hivek nevében szerkesztett *hódolati föliratot,* melynek számos tételét élénk tetszéssel és éljenzéssel fogadták.

A felirat szövege ez:

Szentséges atyánk! A nap, melyen áldozárságod ötven éves fordulója alkalmából az ur oltárához lépsz, hogy mint a megváltó istennek legfőbb papja és e földön helytartója az ártatlan bárányt az atya istennek a világ üdveért áldozatul bemutassad, nem annyira a te, mint inkább Jézus Krisztus hiveinek ünnepe, a mi hálánk, a mi örömünk, fiui szeretetünk, keresztény reményeink, az élet küzdelmei közt minket erősitő vigasztalásaink fényes napja.

Isten az ő végheletlen irgalmasságában ugy mérsékelte megpróbáltatásunk folyamát, hogy áldozárságod emez ünnepén — megváltónk bucsu imája teljesülésével — nemcsak egyek legyünk te veled, s általad Jézus Krisztussal a mi urunkkal, hanem égnek földnek magasztos látványt nyujtva, az egész világról, annyi nyelv, annyi faj, annyi különböző népszokások, hajlamok, törekvések mellett, mégis trónod előtt összegyülve, egy szólamban, szeretetben egyesülve, egy hivő családnak ismertessünk fel elvitázhatlanul bebizonyitva, azoknak pedig, kik — sz. Pál mondása szerint — kivül állanak, tényleg is hirdetve, hogy a keresztény egyháznak alapja ma is rendületlen, az egyház fejének tekintélye ma is csorbitatlan a hivő nép szeretetének lángja kiolthatatlan, engedelmessége Krisztus urunk helytartója iránt tántorithatlan, kihez a viharos időben fordulni, kinek védelmére támaszkodni, kinek szavára válságos pillanatokban hallgatni, mindig üdvös, mindig áldásos.

Üdvözlégy tehát a jó isten kegyelmeinek e napján, üdvözlégy szentséges atyánk, lelki főpásztorunk! Midőn téged félszázados áldozárságod ünnepén hiveid, fiaid üdvözlünk, kath. szent hitünkről vallomást teszünk, s ennek örök igazságaiban s minden jóra serkentő sugalataiban, a társodalom égő sebeire az orvosságot jelezzük, nyujtjuk. — A ki tőled elfordul, az gyengül; a ki hozzád fordul, még földi, világi ügyeiben is erősbül; mert az isten országa e földön, melynek te istentől rendelt őre s kormányzó fejedelme vagy, minden jognak támasza s a társadalmi rendnek, mely polgári miveltségünk alapja, — védve és erődje; mert az isten fia, kinek az atyja mindent alávetett, az elmék, a szivek az akaratok királya marad örökre.

Üdvözlégy szentséges atyánk! Te a szeretet, az igazság, a jogosság legmegbizhatóbb birája, hirdetője és fentartója vagy emberek között. E szeretet, ez igazság, e jogosság csak azért készül távozni az emberek fiaitól, mivel tőled megtagadtatott a földön.

Üdvözlégy a hivők Ábrahám-atyja e világon! Te vagy ama templomnak sziklaszilárd alapja, melynek mi részei vagyunk s mint ilyenek e sivár világból kiemeltetve beépülünk a mennyei Jeruzsálembe, a boldogitó béke örök hazájába. Mi, kiket az egyház élő szikláknak nevez, e város falaiba most ugyan még nem vagyunk beilleszthetők, azonban a földi küzdelmek és vigasztalások váltakozásain át a szentlélek isten olvasztó malasztjával megtisztulva, a bánatos érzelmek s az uj életösvényre törő szent fogadások segélyével, mint a kő a müvész vésője alatt idomulva, erős hitünkben, éber reményünkben, lángoló szeretetünkben a te oktatásod, a te vezérleted, a te őrködésed mellett végre alkalmatosakká leszünk.

Szentséges atyánk! a mit dicső emlékü elődöd mondott, a mit éles elmék előreláttak, azt nehány év alatt az események igazolták. Az volt a szándék, hogy csak te nyomassál el, csak te üldöztessél. De a pápa sohasem szenvedhet egyedül, ha ő szenved, a világ sem maradhat békében, nyugalomban. Hányan vannak, kik a csábszavaktól elkábitva az elnyomatás terhe alatt nyögnek, vergődnek s végvonaglásban sinylődnek! Tudjuk, az volt a czél, hogy csak te törültessél el e földről, s neved sem emlittessék az élők között, hogy lesujtatván a pásztor, a hivők nyája önmagától feloszoljék, vagy a pásztor fogságban tartatván, a hivők nagy sokasága egységben megtartható ne legyen. S ime az isten müve: a hivő világ, mely Krisztus Jézust nemcsak szive rejtekében, hanem mint kell, ajkain is nyiltan hordozza, szeretetben egybeforrva lábaidhoz borul, szive mélyéből téged éltet és a kik a kifosztott, a fogva tartott pápától elfordultak, keresik az ösvényt, mely visszavezet a pápához, és a kik vesztedre esküdt ellenségeiddel kezet fogtak, segélyért hozzád kiáltanak s a tőled nyert kedvezéseket diadal gyanánt magasztalják.

Isten, ki a lázadó lelkeket is hatalmában tartja, vigasztalásunkra tette mindezt, hogy a tévelyre fogékony, vagy általa már megmételyezett elmék is felismerjék, hogy az isten és az ő egyháza ellen irányzott hadjárat egyidőre sokat árthat ugyan az egyháznak, de a támadóknak, ha észre nem térnek, végromlását idézi elő. A mindinkább fenyegetőbb alakot öltő helyzet bárkit is aggodalommal tölt el, mi pedig a mély meggyőződés nyugalmával mondjuk: a meddig az apostoli szentszék ellen elkövetett jogtalanság beszüntetve s jóvátéve nincsen, minden kisérlet, minden törekvés az állandó világbéke biztositására hiu, meddő, eredménytelen marad.

A zavarnak, a felforgatásnak egyedül az ember, — a rendnek, a nyugalomnak isten a szerzője.

Szentséges atyánk! Mialatt az egész keresztény hivő világ a te félszázados áldozárságodnak örvend, kérve a mindenható istent, hogy szorogattatásaidból, hányattatásaidból megszabadulva, békésebb, örvendetesebb napokat láss: a hivő magyar nép, mely az apostoli pápa által apostolinak nevezett első szent királyunk katholikus hitéhez annyi sok viszály között oly sok csapás után máig is hü, minden népek közül legerősebben érzi magát indittatva, hogy neked e napon tiszteletét, szeretetét, ragaszkodását, hódolatát mutassa be, mert minden nép, minden nemzet között ő részesült a szent szék legtöbb jótéteményében.

A pápa vette föl a magyar nemzetet a keresztség által isten hivő népeinek sorába s számára ezáltal a nemzetek között e hazát biztositotta. A római császárok közelében, kik a hivő népekre vonatkozó előjogokat fentartották a nélkül, hogy az ezekkel kapcsolatos kötelességeket mindig teljesitették volna, nemzetünk a római szent szék védelme mellett saját jogaiban önálló maradt.

Nem hübéres, hanem önálló magyar királynak, a kit ő nevezett először igy, küldött koronát s benne az egyház javára és magyar nemzet diszére az apostoli jog ékkövét, mely azt szent koronának jellegzi. A pápa Árpádnak, a beköltözött magyar vérnek a keresztény élet erényeiben a hősiességig emelkedő sarjait a szentek közé avatta, kiknek oltalmáért esedezve népünk a magyar név megtisztelve legyen s a szentek egyességében, az isteni gondviselés tervei szerint, a magyar kiválóan magyar által segélyeztessék, oltalmaztassék. A római pápa volt az, a ki a keresztény uj élethez nehezen simuló s a keresztény fegyelemben még meg nem szilárdult magyar népfajban a gyakran fellángolt belviszályok tüzét szeliden, gondosan oltogatta, csillapitotta, a magyar hazát fenyegető veszélyeket korán felismerve, hogy azok be ne törjenek, a figyelmet ébren tartotta s miután a vész bekövetkezett, nehogy a nemzetet feleméssze, a csüggedő lelkeket bátoritá, ősi hős tettekre buzditá, a szorult keblekben a reményt éleszté, a felszabadulás utjait, feltételeit jelzé, a fejedelmeket segélyre hivta, saját felszerelt hadait hazánkba küldte, a hadi készleteket, költséget tetemes részben maga nyujtotta, végre a török járom, mely őseink nyelvén: «durissima turcarum tyrannis» kegyetlen zsarnokságnak neveztetett, megtöretvén, a szent atya volt azon, hogy elgyengült, pusztuló magyar nemzetünk önálló jogaiba, szabadságába, önéletébe visszahelyeztessék.

Legujabban te voltál az, a ki a világot átkaroló gondjaidban a fejedelmeknek s nemzeteknek emlékezetébe visszaidézted az állami és társadalmi élet nélkülözhetetlen alapigazságait s nevezetesen a mi minket éltetni, szilárditani, gyarapitani képes, a magyar püspökökhöz irányzott leveledben feltártad.

A történelem, a mulékony idők eme tanuja, azoknak, kik okulni akarnak, életmestere, a hazug állitások felfedező, czáfoló, elitélő birája, a müvelt utókor oktatója, fennen hirdeti a mit nemzetünk évkönyveiben is olvassunk — szentséges atyánk mi magyarok a római szent szék megszámlálhatatlan jótéteményeivel lettünk elhalmozva.

Te nem az uralkodás külfényét keresed, hanem csak a magas, a társadalmi rendben is annyira szükséges pápai tekintélynek jogtalanul elveszett szabadságát, méltóságát, biztonságát és függetlenségét követeled vissza. Nem az a te óhajtásod, hogy fejedelmeken és népeken uralkodjál, hanem hogy a népek javára Krisztus Jézus, istennek fia és az ő igazsága kormányozza, vezérelje őket; senkit el nem nyomni, mindenkit felemelni, senkinek sem ártani, mindenkinek javára lenni, ez a te vágyad és minden törekvésed. Békés, bizalmas viszony a nemzetek között, kölcsönös szeretet az egyes néposztályok között: ez a te vezérelved, irányod és tanácsod. Istennek főpapja, a fejedelmek és népek atyja vagy és maradsz mindenkor.

Midőn a népek világi ügyeikben is hozzád mint közvetitőhöz és békebiróhoz fordulnak, őszinteség és nyiltság a te beszéded jellege, itéleted méltányos és igazságos, a vitás feleket nemcsak egyességre, hanem teljes kiengesztelődésre birni törekszel; a gyöngét jogaiban megvéded, az erősebbet kötelességére figyelmezteted, — itt is, ott is a szivekhez beszélsz, az izgatott kedélyeket csillapitod s mint a béke fejedelme a vitás feleknek a béke olajágát nyujtod.

Ha még tán azok is, a kik jótéteményeidben állandóan részesülnek, neked a keserüség poharát nyujtják, szentséges atyánk, a magyar nemzet soha sem volt hálátlan a római szentszék iránt.

Őseink ezen hálás érzelmeivel lépünk előbbe, hiveid, fiaid, élted e magasztos ünnepén, hogy legjobb kivánatainkat nyilvánitva, téged hódolatunkról, ragaszkodásunkról és engedelmességünkről biztositsunk.

Szentséges atyánk! Te szegények szegénye, ki hiveid önkéntes adományaira utalva nemcsak hivatásod nagymérvü költségeit fedezed, hanem a szegényeknek is mindenütt első apolója vagy; istennek főpapja, kit kifosztatásod és szegénységed daczára valamennyi egyháznak gondja terhel, fogadd szivesen fiaid összegyüjtött filléreit, fogadd az általuk felajánlott egyházi szereket, melyekre a világ más részeiben keletkező ezer meg ezer templomnak oly nagy szüksége van.

Végre pedig kérve kérünk, áld meg szentséges atyánk apostoli királyunkat, áld meg a magas császári és királyi uralkodó házat, áld meg a magyar nemzetet, áldj meg minket is, kik szentséges személyed előtt állunk! Legyen a te áldásod az isten oltalmának, a bel- és külbékének a minden jóra törekvő haladásnak, emelkedésnek, erősödésnek, boldogulásnak termékeny magva, biztositó záloga! Szentségednek legalázatosabb, legengedelmesebb hódoló fiai és szolgái. Budapest, Szt-András hava huszadikán 1887.

A viharos éljenzés lecsillapultával gr. Zichy Nándor a következő, szintén nagy tetszéssel fogadott, beszédet mondta:

Magamnak tartom fenn az örvendetes kötelességet, vagyis inkább megtiszteltetést, hogy ezen előkelő katholikus gyülés érzelmeinek kifejezést adjak, melyet ez alkalommal a herczegprimás hódolati fölirata fölött érez. Lelkesedéssel fogadjuk mi ezt mindnyájan, mint amaz eszmék és érzelmek kifejezését, melyek hitelveinkből eredve, itt oly ékesen szóló kifejezésre találtak, és a melyekkel tolmácsolva találjuk a mi legbensőbb érzelmeinket. Mi is teljes szivvel és lélekkel csatlakozunk ama mélyen érzett óhajhoz, hogy adassék meg a pápának a világi önálló függetlenség, mely a katholikus kormányzatnak elengedhetetlen föltétele. Egyszersmind kifejezést óhajtok adni ama hálaérzetnek, a melyet érzünk azért, hogy a magyar katholikus viszonyokból és helyzetünkből eredő érzelmeknek oly megfelelő kifejezést adni kegyeskedett.

Ez éljenzéssel fogadott beszéd után Schopper püspök megáldotta a jelenvoltakat s ezzel a közgyülés befejeztetvén, a jelenvoltak a hódoló felirat tábláit és a szöveg gyönyörü iniczialéit tekintették meg. A fölirat bekötési tábláján Magyarország és a pápaság czimere Szent István koronája alatt egyesitve látható.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Coquelin társulata** ma tartotta harmadik előadását az operában. Ezuttal Coquelin matineét rendezett, mely délelőtt 11 órakor kezdődött. Bebizonyult az, hogy nálunk a matineé szerencsétlen idea. A mi közönségünk előtt az efféle szinházi szórakozás egészen szokatlan, s ha néha-néha valamelyik zene-mester rendez matineét, a hangversenytermet megtöltik ugy a hogy a mester és a szereplők ismerősei, de rendes szinházi előadásnak délelőtt való tartására a mi viszonyaink nem alkalmasak. Budapest közönségének életrendje másképen van beosztva, mint a párisié, vagy a londonié. Nálunk közvetlen az ebéd ideje előtt, három-négy órával a reggelizés után, nem megy a közönség szinházba. S ha van a fővárosban a társaséletnek olyan osztálya, mely életrendjét franczia módon osztja be, — és ilyen kétségtelenül van — ez az osztály, értjük az arisztokrata-osztályt, csodálatos módon hideg és tartózkodó maradt a nagy franczia müvész budapesti szereplésével szemben. Igy történhetett, hogy ma délelőtt 11 órakor, a mikor az opera vasfüggönye a franczias nehéz kolompolás után felgördült, a nézőtér szánalmas módon üres volt. A páholyok soraiban alig volt néhány, a mely megtelt, a földszinti padsorok háromnegyed-részben, az emeleti helyek csaknem egészen üresek voltak. Sajnálatos dolog, hogy igy történt, mert a mai matineé igazán élvezetes volt. A nagy franczia szinész eddigi föllépte közül kétségtelenül a mai volt a legsikerültebb s az a csekély számu, de válogatott közönség, a mely összegyült, a szó teljes értelmében pompásan mulatott. A három felvonást három egységes szám töltötte be s a müsort Couqelin gondosan állitotta össze olyan apróságokból, a melyekben ragyogó müvészetét bőségesen csillogtathatta. Az első szám a nálunk jól ismert *Gringoire* czimü egy felvonásos dramolette volt. Az éhező, de nemes lelkü, fenkölt szellemü Gringoire Coquelinnek egyik hires alkotása, a melylyel nálunk is nagy hatást csinált. Nemes egyszerüség, finom diszkréczió, erős megkapó drámai hév jellemzi az ő játékát ebben a hálálatos szerepben, a melylyel a kezdő szinészek és mükedvelők szeretnek megpróbálkozni. Coquelin ur érthetővé tette azt, hogyan képes az a «mezitlábas gézenguz» a költői lélek átszellemült igazságával lebilincselni, meginditani és megnyerni egy másik érző lelket, egy fiatal leány költészetre hajló kedélyét. Az akasztottak balladáját nem a sablonos pathoszszal, hanem egyszerü, de szivhez szóló módon szavalta s mikor a fiatal lány előtt a költő jogosultságát magyarázza, a csunya, rongyos Gringoire igazán magasztos alakká vált nemcsak a leány, hanem a közönség előtt is. Coquelin mellett Duquesne, a király személyesitője érdemel kiváló elismerést. Duquesne nem közönséges szinész, hanem müvészi magaslaton álló ábrázoló tehetség. A közönség nem is maradt adósa az elismeréssel s egyszer nyilt jelenetben élénken megtapsolta. Loyse szerepét Raynard asszony játszotta igen szépen. Édesen folyt ajkairól a franczia dikczió s bájossá tette finom kicsike alakját a jól eltalált női gyöngédség. Coquelint nyilt jelenet közben két izben is zajosan megtapsolták s a darab végeztével négyszer hivták ki. Nem volt a nézőtéren ember, a ki lelkesen ne tapsolt volna neki. A második felvonást Coquelin két monologja töltötte be. Az egyik «La Robe» Manuel költeménye, egy megindító, igen poetikus, kedves apróság. Fiatal férj és feleség válni készülnek, de meghalt gyermeküknek ruhácskáját mind a két fél magának követeli. A férj férfias erővel, a feleség az anyai szeretetnek, a nő gyöngédségének, az asszony keserü fájdalmának hangján bizonyitgatja jogait. E vetélykedés közben a két fél kibékül egymással. Coquelin mesterien szavalta ezt a költeményt s a hölgyközönséget könnyekre fakasztotta. A másik «La Vie» Grenet Daucourt humoros verse, mely az élet unalmasságáról szól és sok mindenféle embernek a baját sorolja fel, hanem az ember e sok baj és unalmasság mellett is szivósan ragaszkodik az élethez. A közönség igazi élvezettel hallgatta Coquelin szavalását, melyben finom, eleven humor uralkodott. A harmadik felvonást Moliére egyfelvonásos vigjátéka a «Precieuses Ridicules» töltötte be. Ebben Coquelin Mascarillet, ezt a nagyzoló, hazudozó, nagyuri tempókat fitogtató inas-gavallér szerepét játszotta. Az operában, ennek fennállása óta, nem hangzott még olyan jóizü, vidám kaczagás, mint a minőre a Coquelin életteljes, erős komikuma fakasztotta a csekély számu közönséget. Különösen a rögtönzött vers elszavalása, ennek magyarázata és eléneklése keltett zajos derültséget. Coqulin ebben a szerepben igazi elemében volt. Maszkja és egész játéka mesteri, komikus tulzásaiban is szeretreméltó. Éneke valóságos bravour-dolog volt, a mely után zajos taps hangzott fel a nézőtérről. Az ifj. Coquelin Jodelet szerepében elég jól megállta helyét az apja mellett. A mai előadásra várták a királyt is, de nem jött el. Holnap este Coquelin társulata Feuillet «Chamillac» czimü drámáját adja elő.

— **Solymosi Elek Selmeczbányán,** a hol hosszabban fog vendégszerepelni, már megérkezésekor is kitünő fogadtatásban részesült, a miből következtethetni lehet a vendégszereplés sikerére. A pályaudvarban több rendbeli beszédet intéztek hozzá s azután éljenzések közt kisérték lakására. Érdekes körülmény, hogy a külömböző küldöttségek már a pályaudvarban is kifejezték abbeli ohajtásukat, hogy a *Velenczei Kalmár* Shylock szerepében is szeretnék látni Solymosit.

— **A német szinházban** holnap egyszerre két ujdonság lép föl: Werner Emma *Die Tochter des Dyonysos* czimü operetteben és Meixner egy franczia bohózatban, *Die Nachbarinen,* a melyet holnap adnak először.

— **Pailleron legujabb müve**: *La Souris* (az egér), melyet többszöri elhalasztás után tegnapelőtt adtak először a Comédie Françaisben, a mint Párisból irják, nem részesült olyan tetszésben, mint a szellemes franczia drámaironak nálunk is jól ismert és kedvelt többi müve, a melyek közül egy pár: A hol unatkoznak, A szikra, állandóan a müsoron van. Az uj vigjátéknak szegényes cselekvényét — Pailleron müveinek e csaknem általános hiányát — ezuttal a dialogok minden szellemessége és pikánteriája sem tudta feledtetni.

— **Rákosy Szidi** asszony, a nemzeti szinház tagja deczember hó első napjaiban Rozsnyón fog vendégszerepelni. Fellép: Odette, Lowoodi árva, Váljunk el, Ida s talán még a Két árva s Női harcz czimü darabokban.

— **Wagnernek egy érdekes müve** jelent meg a napokban Lipcsében az ismert Breitkopf és Härtel czég kiadásában. Ez a mü annál inkább meglepte a zenészköröket, mert a hirlapokban semmiféle hirdetés sem előzte meg. A mü, melynek czime «A nazarethi Jézus», egy drámának a tervezete, melyet Wagner 1848-ban késő őszszel irt. Wagner abban az időben, mint azt összegyüjtött müveinek 4-ik kötetében bővebben kifejti, — olyas valamit akart irni, mely a szocziális és politikai viszonyok és az egész üres modern világ felett való megbotránkozásának adjon kifejezést. Később azonban felhagyott terveivel. Ez a terv egyébiránt tanuságot tesz a mester merész fantáziájáról, a hangulatfestésben s a szini csoportositásban kifejtett nagy müvészetéről.

— **A bécsi operaházban,** az ideiglenesen berendezett villamos világitásnak tegnap este megtartott szerencsés próbája után, ma ismét megkezdődtek a rendes előadások, s már holnapután bemutatják Massenetnek *A Cid* czimü operáját.

— **A vidéki szinházakban** mindenfelé *Francillont* adják, még pedig nagy külső és anyagi sikerrel. A közönség — a szinigazgatók általános örömére — mindenütt szokatlan kiváncsiságot tanusit e tiltott gyümölcs iránt. — Szegeden tegnapelőtt mutatták be a szenzácziós ujdonságot s a mint levelezőnk irja, az előadás fényesen sikerült. A szereplők mindnyájan legjobb igyekezetökkel és tehetségökhöz mért élvezhető alakitásokkal müködtek közre. De a többi közül mégis legjobban kitüntek: Haraszti Hermin (Francine), Kükemezei Vilma (Annette), Follinnané (Teréz), Csiszér K. (Stanislaus), Sándor Emil (a marquis), Hevesi (Henri) és Vendrei (Carillac.)

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A fővárosi egylet** nov. 22-én azaz kedden délután 5 órakor a régi városház tanácstermében értekezletet tart.

— **Adóügy.** A folyó 1887. évi negyedik adórészlet, hadmentességi dij, valamint a régibb adó és hadmentességi dijtartozások befizetése tárgyában a tanács hirdetményt bocsátott ki, melyben az azonnal való befizetést sürgeti.

A fővárosi közmunkák tanácsából.

— nov. 17.

Báró Podmaniczky Frigyes alelnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesitésével br. Lipthay Béla és Rémi Róbert tanácstagok bizattak meg.

A belügyminiszter leirata, hogy a fővárosnak az általános csatornázás ügyében hozott határozatát mindenben a tanács javaslata szerint és a közmunka s közlekedési miniszter által tett kiegészitéssel hagyta jóvá, örvendetes tudomásul vétetett.

A belkezelési költségeknek és a nagykörúti kölcsönalapnak 1888. évre szóló előirányzatait a tanács pénzügyi bizottságának javaslata értelmében megállapitván, jóváhagyás végett a kormányhoz terjeszti fel.

Az épülő ország áz környékének uj szabályozásához a főváros hozzájárulván, az ennek folytán véglegesen meg van állapitva. Miről az országház épitési végrehajtó bizottságot a tanács értesiteni fogja.

Luczenbacher Pál tanácstag inditványa, hogy a nagykörut végleges burkolásának készitéséhez hazai trachyt kőanyag használtassék, tanulmányozás végett kiadatott e müszaki osztálynak.

Benkert György tulajdonát képező, a külső kerepesiuton a lovaslaktanyával szemben fekvő telek felosztásával kapcsolatban áll e környék szabályozásának módositásával, tekintettel a kerepesi-utnak, illetve ezt keresztező osztrák államvaspályának áthidalására, a mennyiben a czinkotai vasut engedélyezési feltételeinek megállapitása alkalmával kimondatott, hogy az osztrák-magyar államvaspályának a czinkotai vasut által pályaszinben leendő keresztezése csak ideiglenesen engedélyezhető és hogy az áthidalás kérdése alapvonalaiban már most megoldassék. A főváros közli az áthidalás tárgyában készült tervezetet, mely szerint a kerepesiut jelenlegi vonalához, tekintettel a huszárlaktanyára, nem lévén lehetséges, észak felé lesz a mérnöki hivatal tervezete szerint annak idején létesitendő. Habár osztozik a tanács a középitési bizottság véleményében, hogy az áthidalás kérdése majd később leend véglegesen elhatározandó, mégis a szabályozásnak módositására nézve már most kell megállapodásra jutni azon irányban, hogy rendelkezésre álljon azon terület, mely az áthidalásra igénybe veendő lesz. A tanács meg lévén győződve arról, hogy a jövőben szükséglendő áthidalásnak legjobban megfelel a mérnöki hivatal által kidolgozott tervezet, a szabályozást akként módositandónak tartja, hogy a terv kivitele biztositva legyen. Felhivja ehez képest a fővárost, hogy a szabályozás ily értelmü módositásához hozzájárulván, annak megfelelően a Benkert-féle telek felosztására ujabb tervrajzot mutasson be.

Deimmer Mátyás és Friedl József X. ker. maglódi-uti telkének rendezése és felosztása, Kovalcsik Zsuzsánna VIII. ker. népszinház, fuvaros és homok-utczák között fekvő telkenek felosztása, Lenner György II. Zsigmond-utczai telkének rendezése, Sommer Ignácz V. ker. Hermina és Hungária ut sarkán fekvő telkének felosztása a bemutatott tervrajz alapján itt-ott némi módositással engedélyezhetőnek találtatott.

A VII. ker. Almásy-utcza ideiglenes csatornázása, Ganz és társa II. ker. gyártelepen tüzcsapok felállitása, a városligetben mesterséges jégpálya és korcsolyacsarnok létesitése, a ferenczvárosi pályaudvarhoz vezető utak, továbbá a svábhegyi utak kőolajvilágitása, a honvédhuszárlaktanyának szüretlen vizzel ellátása, valamint a magyar és osztrák államvasut közelében 1—1 ideiglenes hirlapelárusitó csarnok felállitására vonatkozó tervek ellen kifogás fel nem merült.

A várbástya leásásának munkálatai már teljesen elkészültek, hátra van még csupán a faültetés, a mit a főváros fog eszközölni. Előbb két fasor volt, de most a házak oldalán nehéz fákat ültetni, mivel a leásás következtében azok sziklás, köves talajhoz jutnának és miután a háztulajdonosok is szivesebben vennék, ha a bástyának csupán külső szélén lenne egy fasor, a tanács ezt elhatározza s a fővároshoz ily értelemben ir át.

A budai körut átvétele alkalmával a főváros több munkának pótlólagos kivitelét kérte. ezek között azt, hogy a tetek-utcza nyugati oldalán készitett járda a fogaskerekü vasut indóházáig nyerjen folytatást. A friss feltöltés miatt a munka csak a jövő tavaszszal fog foganatba vételni; ellenben a szénás kocsik állomására a szükséges terület a korcsolya pálya keritésének beljebb helyezésével már rendelkezésre áll.

Az összekötőhid budai végén van egy, a Duna szabályozása folytán nyert területen képződött tó, melynek korcsolyapálya céljára leendő átengedéseért a tanácshoz már többen folyamodtak. Miután itt a közönség érdekeire, ugy szintén a közegészség és biztonság követelményeire folytonos felügyelet és ellenőrzés volna szükséges és ennek a tanács meg nem felelhetne, a kérdéses tavat átengedi a fővárosnak, hogy az rendelkezzék vele, a befolyandó jövedelmet pedig a n.-köruti kölcsönalap javára számolja el.

Elintézést nyertek továbbá: Paulheim József, ifj. Huber János, Haas Jakab, Temesvári Zsófia, Politzer Adolf, özv. Reisinger Julia, Zolyomi Wagner József, Szerb Lipót, Holitscher Lipót s Goldberger S. F. fia czég és Dr. Virava János felfolyamodása.

Végre az épitési ügyek kerültek tárgyalás alá és a tanácsnak nem volt kifogása, hogy hövetkezőknek az engedély megadását, ugymint: özvegy Rábel Ferenczné, X. ker. ó-hegyen 8433. sz. a. sziklapincze létesitésére, Grill Lajosné VI. ker. Izabella-utcza 4063/50. sz. a. 2 emeletes ház épitésére, Schottola Ernő X. ker. külső-kerepesi ut 7280—81/1. sz. a. 11 db földszintes gyárépület épitésére, Sperl Józsefné IX. ker. külső-soroksári ut 9609 sz. a. istálló épitésére, Zenkl György II. ker. oszlop-utcza 5469/15. sz. a. földszintes toldalék épitésére, dr. Csorba Ferencz, mint Heinrich Virgil gondnoka a II. ker. vérmező-ut 6. sz. a. ledült keritésfal helyreállitására. a m. kir. honvédelmi miniszterium X. ker. honvédhuszár laktanya telepén négy földszintes épület s árnyékszékek épitésére, valamint átalakitások eszközlésére, Koller Lőrincz VI. kerület angyal-földön 1683/21. szám alatt földszintes toldalék és raktár épitésére, Lasemovics Walpurga II. ker. Nagy-Rokus-utcza 34. szám alatt átalakitásokra és toldaléképitésére, Weisz Antal I. ker. márvány-utcza 6. szám alatt átalakitások és toldalék épitésére, az első magyar részvény serfőződének X. ker. 8393. hr. sz. telken pinczeásásra.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A Petőfi-társaság** ma délelőtt tartott ülésén első sorban Szana Tamás titkár tett jelentést a társaság birtokában levő Petőfi kéziratokról. Ezután Tolnay Lajos olvasta fel Palágyi Menyhértnek Faust lelke czimü aesthetikai értekezését, mely Goethe Fausztjának határtalan tudásvágyával foglalkozik. A közönség tetszéssel fogadta a filozófiai gondolkodásra valló értekezést. Ezután Ábrányi Emil olvasta fel szép költői melegségtől sugárzó költeményét, melynek czime Egy veteránnak. A közönség zajos tapssal rótta le elismerését a költőnek. Majd Komócsy József lépett a felolvasó asztalhoz s Kisteleki Ede két hangulatos költeményét olvasta fel, ezután pedig Ábrányi Emil szavalta Palágyi Lajos két költeményét s a közönség nem fukarkodott az elismeréssel. Végül Szana Tamás olvasta fel Lauka Gusztáv visszaemlékezéseit Balázs Sándorról. A jeles beszélyirónak humora e munkájában is kitünő, ám egyuttal kiméletlen is. Oly emlékeket szakit ki a multból, a melyek a szerencsétlen véget ért irót inkább nevetséges, mint szánalmas szinben tüntetik fel. Tóth Nándornak «A faluban» czimü elbeszélése az idő előrehaladottsága miatt a jövő ülésre maradt. A felolvasásokat zárt ülés követte.

— **A budapesti m. k. egyetemi könyvtár** használati forgalma f. évi szeptember és október hóban következő volt. Szeptemberben 19 nyilvántartási nap alatt, 2291 olvasó 2687 müvet használt, az olvasók átlagos száma 110 volt. Októberben 30 nyilvántartási nap alatt 5747 olvasó 6708 müvet használt, az olvasók átlagos száma 191 volt. Házon kivül szeptemberben 107 kikölcsönző 310 müvet, októberben pedig 143 kikölcsönző 374 müvet vett ki.

A magyar kisdedóvás félszázados jubileuma.

Az országos kisdedóvó-egyesület ma kettős ünnepet ült. Megünnepelte félszázados jubileumát annak, hogy a magyar társadalom felkarolta a kisdedóvás eszméjét s felismerve annak a nemzetlét és nemzetfentartásra való fontosságát, az első rangu társadalmi kérdések közé sorozta, megünnepelte egyuttal a képzőintézet uj épületének felavatását. A kettős ünnep fényét megjelenésével emelte a király és József főherczeg neje Klotild főherczegné, ki leányaival Mária Dorottya és Margit főherczegnőkkel vett részt az ünnepen. Az 1873-ban alakult egylet, mely kezeiben összpontositotta a kisdednevelés és kisdedóvásnak az ország minden részében szétágazó szálait, kicsiny kezdetből gyarapitotta erejét annyira, hogy ma már diszes intézettel rendelkezik s az ország minden községébe küldhet szakképzett óvónőket, kik avatott munkásai a kisdednevelésnek. Az egylet elnöke Tisza Kálmánné szül. Dégenfeld Ilona grófnő mellett a jótékony hölgyek nagy csoportja müködik közre abban, hogy minél inkább megnyerje a jótékony társadalom pártfogását. A mai ünnep fényét emelték megjelenésökkel az egylet buzgó tagjai, a politikai és nyilvános élet kitünőségei, ugy, hogy a diszes közönség soraiban képviselve volt a parlament, a magas hivatalnoki kar, a hadsereg és az arisztokráczia, valamint a főváros előkelő polgársága.

Ott voltak a többek közt Berzeviczy Albertné, Vadnay Károlyné, Szathmáry Királyi Pálné, Rosenzveig Safir Sarolta, Kralovánszky Istvánné, id. Apáthy Istvánné, Schnierer Aladárné, Hegedüs Sándorné, Kármán Lajosné, Korányi Adolfné, P. Szathmáry Károlyné, Wodianer Béláné, Feleki Miklósné, Bayer Karolin, Korniss Gyuláné, Hercz Miksáné, Bersényi Róza, Vörös Pálné, Jánosi Emilia, Jánosi Zsuzsánna, Pucher Józsefné, Hercz Arminné. A notabilitások közül jelen voltak: Tisza Kálmán miniszterelnök, Trefort Ágost közoktatásügyi miniszter, gr. Pejachevich Miklós hadtestparancsnok, gr. Paar, báró Nyáry főudvarmester, Graef altábornagy, Gabriányi tábornok térparancsnok, Szász Károly ref. püspök, Berzeviczy Albert államtitkár, Hunfalvy János, Ivánka Imre, Weisz Bernát Ferencz, Schwarcz Gyula orsz. képv., Bogisich budavári prépost, Szász Domokos, Falk Zsigmond lovag, Tóth József pestmegyei, Békey Imre fővárosi tanfelügyelő, Gyertyánfy Imre, Berecz Antal, P. Szathmáry Károly, Csávossy Béla, Tóthfalussy Béla, Zsilinszky Mihály, Röser Miklós. Az ünnepély lefolyásáról a következő tudósitá-sunk számol be.

Nagyszámu közönség töltötte meg a szegényház-tért, hol az ünnepély szinhelyét, a tanintézeti épületet nemzetiszin zászlók ékesitették. A rendet a VII. kerületi kapitányság tartotta fenn, kellő számu gyalogrendőrök kirendelésével. Kevéssel 12 óra előtt lelkes éljenzés hangzott fel az utczán, mely József főherczeg nejét *Klotild* főherczegnőt és leányait *Mária Dorottya* és *Margit* főherczegnőket üdvözölte, kik b. Nyári főudvarmester kiséretében érkeztek. A főherczegasszonyt s családját az orsz. kisdedóvóegyesület intéző bizottsága fogadta s Kralovanszky Istvánné és Berzeviczy Albert államtitkár kiséretében a pompásan feldiszitett lépcsőházon felhaladtak s az intézet disztermébe léptek, hol a közönség éljenzéssel fogadta őket. A főherczegné nyájasan üdvözölte a jelenlevőket s barátságos társalgásba bocsátkozott többekkel.

Pontban 12 órakor érkezett meg zárt kocsiban a király; kiséretében voltak gróf Paar főhadsegéd és Freund huszár őrnagy szárnysegéd. A király érkeztét a nagy közönség lelkes éljenzéssel fogadta, mire a király, ki huszártábornoki egyenruhát viselt, katonásan köszönt. Az intézet főbejáratánál a királyt az orsz. kisdedóvó egyesület elnöke: Tisza Kálmánné, Berzeviczy Albert másod elnök, Kralovánszky Istvánné szakosztályi elnök, P. Szathmáry Károly titkár, Csávosy Béla, Zsilinszky Mihály, és Röser Miklós fogadták. Tisza Kálmánné mint az egylet elnöke nehány szóval üdvözölte a királyt, mire az uralkodó nehány köszönő szót mondva, az emeleti diszterembe vonult. Az intézet csarnoka már ekkor zsufolásig megtelt vendégekkel s a diszterem azoknak csak kis részét fogadhatta be. A király utjában folyvást katonásan köszöntgetett, mert a harsány és lelkes éljenzés minden perczben megujult, mig végre a délszaki növényekkel diszitett diszterembe belépett, hol szintén lelkesen fogadták. A király a teremben levőket főhajtással üdvözölte s egyenesen Klotild főherczegnőhez lépett s ugy vele, mint Mária Dorottya és Margit főherczegnőkkel kezet szoritott. Erre a király az emelvényre lépett, hol balján Klotild főherczegnő és leányai álltak.

A diszterem hátterében *a zenekedvelők országos egyesületének* nők és férfiakból álló énekkara foglalt helyet. Most fölhangzott az énekkar által *Bellovics* karnagy vezetése alatt az alkalmi nyitány s a király érdekkel hallgatta végig a kar jeles énekét, melynek befejezte után *Berzeviczy* Albert államtitkár, az országos kisdedóvó-egyesület másodelnöke intézett magvas, tartalmas beszédet a királyhoz:

Berzeviczy Albert beszédében általános visszapillantást vetve a kisdedek védése érdekében kifejtett társadalmi mozgalomra, hangsulyozza ennek fontosságát, a nemzetlét, a nemzet fenntartása szempontjából és igy folytatja.

Felséges ur! Egy jövendő nemzedék az, a melynek jólétét és fejlődését munkáljuk óvodáinkban; lehet, hogy ez a nemzedék, ha majd az életbe kilép, nem fogja mindenben megérteni tudni a mi korunk törekvéseit és küzdelmeit; lehet és kivánjuk is, hogy ugy legyen, hogy az a nemzedék gondtalan könnyedséggel fog győzedelmeskedni a nehézségek fölött, a melyeknek leküzdése nekünk legfőbb időnket és erőnket veszi igénybe. De a változatlanul maradó nagy nemzeti czélok mellett egyet a mi érzélmeinkből bizonynyal meg fog érteni az a nemzedék is s bár adná az isten, hogy része is lehessen még benne. Ha napjaink történetére fog visszapillantani és látni fogja, hogy felséged nemcsak mint dicsőitett fejedelem, de mint résztvevő atya megjelent mindenütt, a hol a nemzet sebeit hegeszteni, vagy lankadókat munkára buzditani, vagy a haza valamely örömében vagy gyászában osztozni kellett, mint a hogy megjelent felséged a mi kérésünkre szerény körünkben, az emberszeretet és nemzeti müvelődés e közös hajlékában, hogy örömünnepünknek valódi jelentőségét és diszét megadja, akkor meg fogják érteni és át fogják érezni utódaink is azt a lelkesedést, a melylyel mai korunk nemzedéke királyán csüng, a melytől el vagyunk telve most, midőn felségedet hódolva üdvözöljük itt, midőn egy szivvel, egy lélekkel kiáltjuk: éljen a király!

A beszéd közben sürün felhangzott az éljenzés.

Berzeviczy üdvözlő beszéde után *Pulszkyné-Márkus Emilia* lépett az emelvényre s *Komócsy* József alkalmi ódáját szavalta el azzal a bensőséggel, mely Márkus Emilia tulajdona.

Ezután P. Szathmáry Károly egyesületi titkár emlékezett meg röviden a magyar kisdedóvás történetéről, hangsulyozva, hogy az első fővárosi ovodákat a budai angyal kerteket az uralkodó család tagjainak kegyelméből, a magyar nádori család bőkezüségéből lehetett létesiteni.

A beszédre ismételten felhangzott az éljenzés, majd a zenekedvelők énekkara fejezte be egy alkalmi kardallal az ünnepélyt, mire a király elhagyta az emelvényt s egyenesen Tisza Kálmánnéhoz fordult, kinek elismerését fejezte ki a szép ünnepélyért. Majd Berzeviczy államtitkárt tüntette ki a király megszólitásával, tetszését nyilvánitva beszédjeért. Az urak közül még többeket kitüntetett a király megszólitásával, majd Tisza Kálmánné bemutatta *Kralovanszky* Istvánnét az intézet egyik érdemes elnökét, *Apáthy* Istvánnét osztály elnökét, *Schnierer* Aladárnét, *Osiky* Kálmánnét, Hercz Árminnét, kik mindegyikéhez volt a királynak nehány nyájas kérdése. Hosszasabban beszélgetett Kralovánszky Istvánnéval. A választmány tagjait Klotild főherczegnőnek is bemutatták. Majd a király a jelen volt urakkal váltott nehány szót s ezután kezdetét vette az intézeti helyiségek megtekintése. A király Klotild főherczegnőnek nyujtotta karját s Tisza Kálmánné s Berzeviczy Albert kalauzolása mellett az összes helyiségeket bejárta. Először az intézetbeli 30 kisded árvának hálótermeit kereste fel, hol mindenütt egyszerüség, csiny és izlés tünik szembe. Az uralkodó innét a bentlakó 60 képezdész növendék háló termeibe ment, mindenütt megelégedésének adva kifejezést. A királyt szemleutjában az egyesületi választmányi tagok, Tisza Kálmán miniszterelnök, Berzeviczy a főhadsegéde kisérték. A földszinten a király a munkaterembe lépett, hol ez alkalommal szép női kézi munka-kiállitás volt. Az uralkodó, Klotild főherczegnő és leányai nagy érdeklődéssel szemlélték a diszes és szép női kézi munkákat. Majd az osztályter-

met tekintette meg, hol a királynak Berzeviczy államtitkár Dömötör Géza intézeti igazgatót mutatta be.

Az igazgatói iroda, tanári terem és szertár megnézése után a király az épület szárnyában elhelyezett minta óvodába lépett, hol az intézeti képezdész növendékek a «Himnusz»-szal fogadták. Ebben a teremben *P. Márkus Emiliát* mutatta be Tisza Kálmánné a királynak, ki a művésznőnek elismerését nyilvánitotta szép szavalatáért. Majd *Klotild* főherczegné is köszönetét fejezte ki s a művésznővel kezet szoritott. — A királyi menet ezután az ovodai munkaterembe haladt, hol Tisza Kálmánné felkérte ő felségét, hogy nevét a vendégkönyvbe jegyezze be, mit a király rögtön teljesitett. Majd Klotild főherczegnő és leányai, ugy a többi előkelő vendégek nevüket a vendég könyvbe szintén bejegyezték, mire a király kiséretével együtt még a soutterain helyiségeket, az ebédlőt szemlélte meg. Innét feljövet, az uralkodó Tisza Kálmánné és Berzeviczy előtt ismételten megelégedésének adott kifejezést a lefolyt megnyitó szép ünnepély, az intézet diszes berendezése felett, és a nőket udvarias meghajlással, a férfiakat katonásan köszöntve, a lépcsőkön lefelé haladt. A csarnokot zsufolásig megtöltött közönség harsány kiáltása: «Éljen a király!» ismét erősen visszhangzott az uj csarnokban, mire a király a nép lelkes éljeneitől kisérve, elhajtatott, a közönség lelkes ovácziójára katonásan köszöntgetve.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A statárium delinquense.** Zalamegyében — mint Kanizsáról irják — ujabb, statáriális elbánás alá eső rablás történt. Somogyi Csivót József, a ki e hó 15-én szabadult ki valami vizsgálati fogságból, a következő napon együtt mulatott a karosi hegyen egy emberrel, a kit azután onnét hazatértében, 1 frt 12 krajczárnyi pénzétől erőszakkal megfosztott. Csivótot még az nap elfogták, s ügyében a nagy-kanizsai rögtön itélő biróság még e héten, a legközelebbi napokban összeül.

— **A párisi Opera comique égése.** Pénteken, e hó 18-án folytatták a tanuk kihallgatását. Első sorban kihallgatták Couston ezredest, a párisi tüzoltók főparancsnokát, ki a tüzesetkor alkalmazott Cummine és André javára tett nyilatkozatot. A többi tanuk, nevezetesen Marguillier, Taskin, Rivièrené, Anger khorista, Assailly tánczosnő, Thomas kisasszony varrónő, Schumann kisasszony, Pison korista, Puygellier gépész, Martre gépész, Lahaussoir gépész, Dabois gépész, Logrand fő- és Bernard másodrendező, Soulacroix, Gaudemax a tüz kiütése körülményeiről, a vádlottak felelősséget többé-kevésbé terhelő mulasztásokról adtak felvilágositásokat. A tárgyalás élénken foly s a vádlottak védőin kivül az államügyész s a szakértők is többször éles megjegyzésekbe és vitába bocsátkoztak.

MULATSÁGOK.

— **Coquelin-estély az irói körben.** A magyar irók és müvészek társasága ma estélyt rendezett a Theatre française nálunk vendégszereplő sociètaireje, Coquelin tiszteletére. Az a magyar vendégszeretet, melylyel ma este a magyar irókból és müvészekből álló társaság fogadta az előkelő franczia müvészt, meggyőzhette a vendéget, hogy müvészete mellett egyénisége is rokonszenves nálunk, s ha a nagy közönség eddig nem is viseltetett iránta azzal az érdeklődéssel, melyet bizonyára megérdemelt volna, még mindig csoportosul mellette egy szükebb kör, mely teljesen méltányolja. Az irói kör termeit diszes és előkelő társaság töltötte meg. Rendes vendégein kivül megjelent Bulyovszky Lilla asszony is, ki rendes látogatója Coquelin előadásainak. A vendégmüvész az ifjabb Coquelin társaságában a népszinház előadásáról nyolcz óra után érkezett a körbe. Várady Antal üdvözölte a társaság nevében a következő beszéddel: «Hölgyeim és uraim! Tisztelt müvész! Az Európa szellemi főhatalmáért küzdő nemzetek sorában csak egyet ismerek, mely sohasem szállott le a valódi lelki nagyság trónjáról; ez ez egyetlen nemzet: a franczia. S a lelki nagyság, hölgyeim és uraim, a balsors szomoru napjaiban ismerszik ki leginkább, mint a hogy a szomoru napokban ismerjük meg leginkább igazi jó barátainkat. S ne feledjük el, hogy Francziaország a legrettenesebb esztendőkben is meg tudta őrzeni lelki fönségét, valamint nemes rokonszenvet tanusitott irántunk a szenvedés napjaiban, sőt e nagy nemzet egy nagy fia, Coquelin, a tisztelt müvész, müvészetét a szenvedő *Szeged* javára ragyogtatta. Üdvözlöm hát önt, tisztelt müvész, mint e nemzet fiát, mint család-tagját Moliére házának, mely az emelkedett izlés világitó tornya marad a változó idők s változó századok hullámzása közepett. Üdvözlöm önt, mint e világitó torony egy sugarát, mely távol határainkig jött, hogy ragyogjon, lelkesitsen. S e határok, hazánk határai, bármily távol essenek is az ön szép hona határaitól, — az a lelki rokonság, melyet ön megszilárdit, mely bennünket az ön honával, a szabadságnak, a müvészetnek, Moliérnek hazájával összeköt, — nem fog elenyészni soha!» Coquelin rövid köszönő szavai után a társaság a szomszédos terembe vonult át lakomára, hol az asztalfőnél Bulyovszky Lilla és Urváryné Helvey Laura mellett foglalt helyet. A harmadik fogásnál Coquelin kezdett szólni. Ugy találja, hogy a budapesti magyar közönség figyelmes és nem mindennapi, hanem irodalmi élvezetet keres a müvészetben. Ezt figyelte meg az első előadásnál s a másodiknál már felismerte, hogy közte és a közönség között meg van az a villamos összeköttetés, a mely egyformán lelkesiti a hallgatót és az előadót. Ez ad reményt neki arra, hogy többi előadásain a közönséggel már benső összeköttetésbe léphet. Ezután szellemesen szól a müvészetről, melyet a természetből származtat, de ugy, hogy annak alapja az igazság. Kiterjeszkedik a naturalizmus fejtegetésére, s erre példákat hoz fel, melyek azt bizonyitják, hogy a természetnek bármely hiv utánzása a közönségre nem lehet hatással, ha nincs abban müvészet. A maga példáját hozza fel erre. Egy alkalommal fáradtan lépett szinpadra oly szerepben, melyben aludni kell. Ö elaludt valósággal s a közönség egy része abban a véleményben volt, hogy az álom nem volt olyan, a mely neki tetszett volna. Azzal magyarázza e visszatetszést, hogy álma annyira valóság volt, hogy hiányzott belőle a müvészet. Elmondja Got a nagy franczia müvész esetét, ki egy alkalommal annyira átérzette szerepét, hogy valóban sirt. A müvész leánya azzal birálta meg atyját, hogy játéka nem müvészet, hanem valóság volt. Ha a müvész hatni akar a közönségre, nem szabad megindulnia, hanem meg kell őrizni öntudatát. Köszönetet mond a magyar nemzetnek szives fogadásáért, annak a nemzetnek, melyet Francziaországnak öt évvel ezelőtt elhunyt nagy férfia (Gambetta) is szeretett. Elismeréssel adózik a magyar nemzet nagy szülötteinek Lisztnek, Petőfinek, Aranynak, Munkácsinak, ki ép oly magyar, a milyen franczia és élteti Magyarországot. Viharos éljenzéssel fogadta a társaság a kitünő vendég beszédét, majd átvonultak a kör termébe, hol hangversenyt rögtönöztek. Odri Lehel énekelt, Kordin Mariska, Ligethi Irma, Ábrányi Emilné szintén dalokkal mulattatták a társaságot, majd Coquelin lépett az emelvényre s azzal köszönte meg a vendégszeretetet, hogy két monologot szavalt a közönség lelkes tapsai mellett. A hangverseny után tánez következett.

GYÁSZROVAT.

Fratricsevits Ignácz, lovassági tábornok, a magyar kir. testőrség kapitányának haláláról a család a következő gyászlapot adta ki: Özvegy Sztrilich született Fratricsevits Mária és Fratricsevics Gizella mint nővérek — Fratricsevits Béla és neje szül. Büttner Mária, Astenbergi Ast Nándor nyug. m. kir. kuriai biró és fia dr. Ast Vincze ügyvéd és megyei tb. aljegyző, Hadzsics született Boros Klára és férje Hadzsics Demeter, özv Fratricsevits szül. Vukovits Lujza, továbbá Piukovits Ödön kir. itélőtáblai biró és fia Elemér a többi rokonság nevében is megtört szivvel jelentik fivérük, unokafivérük, nagybátyjuk, illetve sógoruknak ő nagyméltósága *Fratricsevits Ignácz* ő cs. és apostoli kir. felségének v. b. t. tanácsosa, lovassági tábornok, a m. kir. testőrség kapitánya, a 12. huszárezred tulajdonosa, a magyar országgyülés főrendiházának tagja, Lipót jeles rend nagykeresztese és az osztrák vaskoronarend lovagjának stb. 1887. november 13-án Bécsben, életének 67-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos kimultát. A boldogultnak Zomborba nővérei özv. Sztrilich szül. Fratricsevits Mária és Fratricsevits Gizella lakására átszállitott földi maradványai f. évi november hó 19-én délután 3 és fél órakor a helybeli szent Rókushoz czimzett sirkertben fognak örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szent mise pedig f. évi november hó 21-én reggeli 9 órakor a helybeli plébánia templomban fog az egek urának bemutattatni. Zombor, 1887. évi november hó 18-án. Áldott legyen emléke!

Kolosy Elvira költőnőt ma helyezték örök nyugalomra az üllői-uti uj kórház kápolnájából. A megboldogultat rokona *Szász* Károly ref. püspök temette el. Megható volt a költő-püspök beszéde, melyet az általa oly melegen szeretett lányka hült tetemei fölött mondott. Beszédében hangsulyozta, hogy e leánykát már mint gyermeket is, ezelőtt tiz esztendővel *nem e világra valónak tartotta*, mert az ily tulvilági szellemü nő, a kinek testalkata is gyenge, nem az élet küzdelmeire van teremtve. «Igyekeztem én — mondá a püspök — mihelyt megismertem, hogy életének és kedélyének más irányt adjak, de ez nem sikerült nekem! Egész lelkével az irodalomnak élt és különösen müveivel az egyházi irodalom terén, a zsoltárok forditásával és átdolgozásával szép sikereket ért el.» Felemlitette még Szász Károly azt is, hogy nem csak szép zsoltáraival tünt ki, hanem a lyrai költészet is veszteséget szenvedett halálával. A temetésen helybeli és vidéki jó barátain kivül a rokonságot testvére Kolosy Mór és Mathild nővérének férje, Takácsy Endre jászberényi ügyvéd képviselte. A temetési szertartások d. u. négy órakor kezdődtek és esteli ¾8 órakor végződtek az uj temetőben.

TÁVIRATOK.

Zágráb, nov. 20. (O. E.) A *tartománygyülési* nemzeti párt ma este 6 orakor értekezletet tartott, melyen a delegácziónak Bécsből hazeérkezett horvát tagjai is megjelentek. Az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy a tartománygyülés holnapi ülésén a sajtóügyekben müködő esküdtszéki biróságok felfüggesztéséről szóló törvényjavaslatot a párt elfogadja. A párt részéről *Spevecz* előadón kivül *Sevics*, *Mikulcsics* és *Nikolics* képviselők fognak felszólalni a törvényjavaslat tárgyalása alkalmával.

Berlin, nov. 20. A *Nordd. Allg. Ztg* a következőket irja: Miután Ausztriában és Magyarországon az összes hirlapok pártkülönbség nélkül a legmelegebb részvéttel nyilatkoztak volt ama nagy csapásról, mely a német birodalmat szeretett *trónörökösének megbetegedése* által érte: ujabban a szomszédos monarchia delegáczióiban is ünnepélyes formában kifejezésre jutott a legőszintébb részvét a trónörökös hogyléte iránt. A szomszédos államban nyilatkozó részvét jelei, a német birodalomban mindenfelé, bizonyára a legnagyobb hálával fogadtatnak, mert a trónörökös iránt érzett közös tisztelet és szeretet ujabb tanuságát adja ama szivélyes benső viszonynak, mely a mi birodalmunkat a Habsburg-ház országaival egybefüzi.

Berlin, nov. 20. A császár ma délben *Bötticher* államtitkárt, délután pedig *Bismarck* herczeget fogadta, kik hosszabb előterjesztéseket tettek.

Berlin, nov. 20. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A *Montagsrevue* szerint biztosnak tartható, hogy a czárnak berlini látogatása semminemü változást sem fog előidézni a Németország és Oroszország közt ez idő szerint fönnálló viszonyban.

Pétervár, nov. 20. A *Journal de St. Petersbourg* konstatálja a *czári párnak Berlinben* szivélyes fogadtatását, valamint a megható gondoskodást, melylyel a német császár, fia, a trónörökös állapota felett érzett fájdalmas gondok daczára, a fogadtatási előkészületekre személyesen felügyelt és melylyel a hagyományt és családi kötelékeket, melyek őt az orosz czárral és házával öszszefüzik, ismét tanusitotta. Ezen aggódások, melyekhez a czári pár a legmélyebb szivből csatlakozott, arra inditották az uralkodókat, hogy az ünnepélyek fáradalmait mellőzve, az összejövetel annál szivélyesebb családi jellegét megóvják, mert ezt a körülmények és a kölcsönös rokonszenv igényelték. Ezen viszonyos, minden megpróbáltatást tulélő érzelmek bizonyára mind két uralkodóra nézve becsesek voltak. Meg vagyunk róla győződve, hogy az orosz társadalom ezt élénk rokonszenvvel fogadja és szivesen hisszük, hogy a német nemzet uralkodója barátságos szándékaihoz szintén csatlakozni fog. Csak azt kivánjuk még, hogy e jó benyomások a két nagy birodalom közötti viszonyokban hü visszatükrözést nyerjenek.

Páris, nov. 20. A «République française» szerint *Grévy* hosszabban értekezett *Freycinet*vel; a kabinet-alakitást azonban nem ajánlotta fel neki. *Grévy* kijelentette, hogy nem fog fáradságot kimélni, hogy kabinetet alakitson, és el van határozva, hogy az alkotmányellenes felszólitásoknak nem fog engedelmeskedni — és *nem fog vissza lépni*. A hirlapok véleménye szerint a válság kedd vagy szerda előtt aligha fog megoldást nyerni. Az este teljes csendben folyt le Párisban.

Páris, nov. 20. A parlament független párti képviselőinek csoportja, köztük *Brisson*, *Goblet*, *Ribot*, *Lackroy* és *Sadi-Carnot*, elhatározta, hogy a baloldal gyülésén előre megállapitott programm nélkül, részt nem vesz. A baloldali párt mai értekezletében kimondotta, hogy nem tartja czélszerünek, hogy ez időszerint összgyülés tartassék.

Páris, nov. 20. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A hazafias liga mára kitüzött rendes évi közgyülését azért nem tartotta meg, hogy a tüntetéseket kikerülje. Rochefort az Intransigeantban kijelenti, hogy minden oly kormány, melynek Boulanger nem tagja, halva született. *Freycinet*, kit Grévy az uj kormány megalakitására felszólitott, előbb tisztába akar jönni a helyzettel, s azért be akarja várni az egyes parlamenti csoportok tanácskozásainak eredményét, A független és opportunista csoportok határoaottan a republikánus képviselők gyülése ellen foglaltak állást, mig a radikálisok s a szélsőbaloldaliak a mellett szóltak. A válság alkalmasint több napig elhuzódik. (Mont-Rev.)

Páris, nov. 20. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) Az utczasarkokon ma nagy falragaszok a Palais des Invalides előtt lévő térségen rendezendő tüntetésekre szólitják fel a népet. A térség most (5 órakor) teljesen csendes. A várost roppant sürü köd boritja.

London, nov. 20. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai nap annyiban nyugodtan folyt le, a mennyiben a Trafalgar-Square-t több mint 1000 rendőr tartotta megszállva, kik minden csoportosulást szétoszlattak és minden beszédek tartására irányuló kisérletet erélyesen elnyomtak. A radikális klubbok mindamellett zászlókkal és zenével vonultak a Hyde-park felé, hol több mint 100,000 főnyi tömeg hullámzott fel s alá. De a rendet nem zavarták meg. A gyülekezet elhatározta, hogy O'Brien bebörtönöztetése és a Trafalgar-Square elzárása ellen határozottan tiltakozni fog. Délután öt órakor a Geracahat-squaret sürü rendőr kordon vette körül és a körüllevő utczákat megtisztitotta a tömegtől. (Mont. Rev.)

Belgrád, nov. 20. A «Havas-ügynökség» ama hire, mely a bolgár kormánynak a szerb ügyvivő ellenében foganatositott rendszabályokról tett emlitést, még eddig megerősitést nem nyert. Szerbia kormányának sincs tudomása az állitólag történt eseményről.

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, nov. 20. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) **Értéktőzsde.** A mai vasárnapi magánforgalom majdnem teljesen üzlettelenül folyt le. — Jegyeztek: Osztrák hitelrészvény 176. magyar aranyjáradék 98.87.

Frankfurt, nov. 20. (Vasárnapi magánforgalom az értéktőzsdén.) Magyar aranyjáradék 80.10, osztrák hitelrészvény 222.87, osztrák-magyar államvasut 167.37, osztrák déli vasut 67⁵/₈, magyar papirjáradék 69.50. Szilárd.

Newyork, nov. 19. (Kabel-sürgöny.) Petroleum finomitott 70° Abel Test Newyorkban nov.-re 7. Filadelfiában nov.-re 7. — Liszt 3.25. Piros őszi buza helyben 87¾ cent (= 8.37 forint), nov.-re 86⅝ cent (= 8.28 frt), deczemberre 87 cent (= 8.32 frt), 1888. januárra 92½ cent (= 8.83 frt) 100 kilokint. — Tengeri 56. Gabona-fuvardij-imperial-quarterenkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 3 cent (= 0.91 frt) 100 kilokint.

ÜZLETI HETI SZEMLE.

II-ik rész.

— nov. 19.

Szeszüzlet. (Az *Egyetértés* tudósitása.) A szeszüzlet e héten is lanyha irányt követett és jegyzünk mit változatlan árak mellett: nyers szeszt 25.75—26 frttal, finomitott szeszt 27.25—27.50 frttal, sajtóéleszfő szeszt 28.25—28.50 frttal, mind nagyban.

Sertésüzlet. (Az első magyar sertéshizlaló részvénytársaság tudósitása az *Egyetértés* számára.) A téli hideg miatt e héten a sertésüzlet élénk volt, az árak emelkedtek s a hangulat ma is szilárd, mert a hentesek is megkezdhették a disznóölést. Heti átlagos árak: magyar szedett 240—320 kilós 45—45½ kr; 180—240 kilós 44½—45½ kr; vén 300 kilónál nehezebb 44—44½ kr; vidéki sertés 41—43 kr; az átmeneti forgalomban szerbiai 40—43½ kr kilogrammonkint netto. Eleségárak: tengeri 6.50 frt, árpa 5.90 frt. Kőbányán. *Sertésállomány*: november 10-én maradt 77,939 sertés; azóta *érkezett* az alvidékről 1440 kövér és 182 rüdeg, Szerbiából 1965, a magyar államvasuton 2836 kövér és 3652 rüdeg, vidéki 344; összesen 10419; *elszállittatott*: a felvidékre 81; Bécsbe 2407, Csehországba 1170, Bodenbachon át 1182, Ruttkán át 1163, Zsolnán-Oderbergen át 816, Dél-Németországba 389, Olaszországba 164, budapesti fogyasztásra 2551, a környékre 358, a magyar államvasuton 679, kőbányai hentesek feldolgoztak 1190 drbot, összesen 12150, maradt 76,208. A részvényszállásokban 13,948 sertés hever. Az egészségi és átmeneti szállásokban november 10-én maradt 5922, azóta érkezett szerbiai 1965, elszállittatott 2549, maradt 5338. Január 1-je óta 759 sertést dolgoztak fel technikai czélokra.

Gyarmatáruk. (Wertheimer és Frankl czég tudósitása az *Egyetértés* számára.) A vásár lefolyt második hetében a forgalom bár aránylag csöndesebbé alakult, mind a mellett még mindig kielégitő volt. *Czukor*: A feldolgozása általában gyorsan folyik és már miharabb véget ér, és igy annál biztosabb alapot nyer az a föltevés, hogy az idei termelésben jelentékeny deficzit lesz konstatálható. Ennek következtében a piaczok e héten is megtartották eddigi szilárd irányzatukat és az összes minőségek ismét 50—75 krral emelkedtek mm.-kint. A második kéz, mely olcsóbb jegyzések elvárásában, csak csekély készletek felett rendelkezik, a közben beállt szükségletnek engedve, kénytelen volt folyó árakon bevásárolni és ezért meglehetősen élénk üzlet fejlődött ki. Jegyeztetik: Finomitott 37—37.50 frtig, koczka 38—38.50 frtig, hulladék (pilés) 33.50—34.50 frtig, sárga jegecz 43 forint, fehér 52 frt 100 kilogrammonkint fogyasztási adó nélkül. — *Kávé*; Néhány amerikai spekuláns bejelentett fizetésképtelensége által a hét elején a hangulat kissé nyomott volt, később azonban behozta a veszteséget és 2%-al magasabban zárul mint egy héttel ezelőtt. E hó 22-én Hollandiában ismét nyilvános árverezés lesz, de ott a készletek most sokkal csekélyebbek, mint az előző években és a kikiáltási árak is alacsonyabbak; mind a mellett az árverés kimenetele elé nagy érdeklődéssel néznek. — *Rizsben* szilárd árak mellett jó forgalom volt. *Füszerek* közül *bors* ismét 2 forinttal csökkent, *szegfübors*, *fahéj* és *gyömbér* változatlan. *Szerecsendióvirág* igen szilárd. *Sáfrány* 6 frankkal drágább és további emelkedések is vannak még kilátásban, mert az idei termés kedvezőtlenebb eredményt ért el, mint azt várták.

Petroleum. (Schiff Rezső tudósitása az *Egyetértés* számára.) A hőmérő hirtelen csökkenése következtében a dunagőzhajózás beszüntetése mielőbb várható s ennek következtében a hajókhoz való petroleum-szállitás lefolyt héten óriási mérveket öltött. Jegyeztetett: elsőrendü amerikai petroleum 23¼—23¾, elsőrendü orosz 21¼—21¾ frtjával 100 klgrkint, Budapestről szállitva készpénz fizetés mellett.

Élelmi szerek. (Halasi és társa czég tudósitása az *Egyetértés* számára.) *Baromfi.* A hét folyamán az üzlet iránya megszilárdult némileg, az árak javulnak. A forgalom ellenben szük határok közt mozgott, a mennyiben mérsékelt volt a behozatal. *Tojás.* A kinálat csekély volt s az eladók magasabb árakat követeltek, de a vételkedv korlátolt maradt és az áru változatlan árak mellett jött forgalomba. *Burgonya.* A behozatal még mindig nem apad, sőt növekedni látszik. A kinálat sürgős volt és az árak némi csökkenést szenvedtek. — Jegyzéseink következők: Liba élő hizlalt 4.40—5.10, vágott 4.30—5 frt, sovány 2.30—2.40; csirke 80—1.10, kappan 1.30—1.50, hizlalt kacsa 1.60—1.70, sovány 90—1.20, pulyka 2.60—3.20, fáczán 3.40—3.60, fogoly 1.20, vadkacsa 1.20—1.30, mind párjával. Öz klgrja 60 kr, nyul drbja 1.10—1.20 frt. Száraz tojás 37½—38, meszes 42½—43 drb 1 frtért. Vaj I. rendü 80—75 frt, II. rendü 75—70 frt. Burgunya sárga 2.50—2.60 frt, rózsa 2.30—2.35 frt, hagyma 5.50 frt, fokhagyma 12 frt métermázsánkint.

Vas, vasáruk és fémek. (Urbán és Nágel czég tudósitása az *Egyetértés* számára.) A lefolyt hétről szintén több változást és áremelkedést jelenthetünk, melyek közül a horgany-lemezé a legfőbb jelentőséggel bir. Már a mult heti tudósitásunkban jeleztük, hogy a finomitott horganylemezben áremelkedést várhatunk és az emelkedés csakugyan be is következett, még pedig métermázsánkint 1 frttal. Ón változatlan szilárd maradt; ép oly szilárd irányt követnek ama czikkek, melyek árai a mult héten oly jelentékenyen emelkedtek. Rudvasban, lemez, öntöttvas és téli czikkekben az üzlet meglanyhult, a forgalom jelentéktelen. Az év végével lejáró egyezmények fentartása iránti tárgyalások még folytattatnak és alapos a remény, hogy létrejönnek, mert minden egyes vasgyár érdekében van, hogy az árak a jelenlegi magasságban tartassanak. Ha a szerződes létrejön, és ez csak igen rövid idő kérdése, általában a rudvas és lemez árak erősbb áremelését várják. A pénzbeszedés folyton gyenge.

Kézmü-, rövid-, nórinbergi- és diszmü-áruk. (Leipniker Manó czég tudósitása.) Az áruforgalom egész máig gyenge volt, oly napokon, mikor az időjárás őszivé vált, a forgalom élénkebb volt, de ha az megenyhült, a jó üzlet is lankadt. Ily viszonyok közt mult el a lipótnapi vásár is: a vásárok már egyáltalán sokat vesztettek jelentőségükből, részint a vasuti és hajó-közlekedés, részint az utazók miatt, kik az egész országot elárasztják áruikkal. Ha a most beállott hideg több ideig tart, remélhető, hogy a kicsinybeli üzlet emelkedni fog, mi e nagyban való üzletre is jó hatással volna. Nagyjában véve, az idei üzlet nem igen érte el a tavalyit. Saisonáruknak (paraszt genre) kelete meglehetős nagy volt, de a finomaké csekély; a mi a részletes forgalmat illeti, parket-szövetek, kalmuk, téli szövő áruk minden fajtában, bélés szövetek, oxford jól keltek el, nyers szöveteknek gyenge keletük volt; posztó- és gyapju-áruknak lankadt forgalma volt. Divat áruknak flanell kelmékben volt keletük, divatos szinekben, u. m. kék, barna, drapp. Vászon-árukban, hegyi vászon, asztal- és ágynemü, kanavász stbnek gyors kelete volt. Mindennemü szövő áruk, ugy paraszt áruk, valamint olcsóbb, de jobb fajtákban élénk keletnek örvendtek, legkivált kastzor-zubbonyok, kötött harisnyák, merinó kendők, női zubbonyok, főkötők, selyem szalag, czérna és mintázott, ugy bécsi, valamint svájczi fajtában. Czérnanemüekben angol orsóczérna felszinen voltak, ellenben cseh és sziléziai czérnák el lőnek hanyagolva. Szövő fonálból kevés kelt el, mert a szövők leginkább a vidéki kereskedőkkel akarnak összeköttetésbe lépni. Norinbergi árukban jobb forgalom volt. Több figyelemben részesültek: evőeszközök, petroleum-lámpák, horgaczél, dohányzószerek, bőrostorok, palatáblák, téligombok, bőrtáskák, pénztárczák, rézáruk; stearin- és parafingyertya, elain- és velőszappan, utóbbinak árai igen olcsók. A pénzbehajtás még mindig gyenge, de remélhető, hogy ha szép hideg idő lesz, javulni fog. A fizetésképtelenségek jelentéktelenek.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **Budapesti körvasut.** Mint annak idején jelentettük, *Joubert* az osztrák-magyar államvasut elnöke legutóbbi itt tartózkodása alkalmával tárgyalásokat kezdett meg *Baross* Gábor közlekedési miniszterrel a budapesti körvasut ügyében. E tárgyalásokat azóta az osztrák-magyar államvasuttársaság igazgatósága folytatta és mint most jelentik, a két tárgyaló fél között teljes megegyezés jött létre és az osztrák-magyar államvasuttársaság kijelentette, hogy hajlandó a körvasutat maga kiépiteni. Az uj vasut üzemét azonban mindenesetre a magyar államvasutak veszik át, oly módon, mint azt annak idején megirtuk.

* **Tiltakozás a magyar szállitási adó ellen.** A magyar szállitási adónak 3 százalékról 5 százalékra történt fölemelése ellen tudvalevőleg a Magyarországban müködő összes hajózási vállalatok kérvényt intéztek a képviselőházhoz. Most, mint Münchenből jelentik, Bajorországban is mozgalmat inditottak és pedig nem csak a felemelt tételek, hanem általában az egész szállitási adó ellen. A müncheni kereskedelmi és iparkamara tiltakozik az ellen, hogy a magyar kormány a dunai áruszállitmányokat megadóztatja s kérvényt intézett a bajor kormányhoz, hogy tiltakozásának érvényt szerezzen. A müncheni kamara az 1857-ik évben Ausztria, Bajorország, Törökország és Würtemberg közt kötött Duna-akta 19. és 20-ik pontjaira hivatkozva, a magyar szállitási adót a mennyiben a külfölddel különösen pedig a Bajorországgal való dunai forgalmat érinti, transitovámnak nevezi, melynek szedését az 1857-dik évi akta tiltja. Az emlitett akta idézett pontjaiban ez áll; «A Dunán semmiféle illeték nem szedendő, a mely egyesegyedül a hajózás tényére vonatkozik, valamint a hajókon levő árukért sem. Ennélfogva minden eddig fennállott bármily néven nevezendő dij és illeték, legyen az akár az államé, akár községeké, testületeké vagy magánosoké, ezennel megszünik. Ezentul e folyón semmiféle más dijat vagy illetéket nem szabad szedni azokon kivül, a melyeket ez az akta megjelöl.» A megengedett illetékek a 20-dik pontban vannak felsorolva. Ilyenek a tulajdonképeni be-, ki- és átviteli illetékek, melyek az általános vámtörvények vagy szerződéses határozatok alapján fizetendők; ha valamely áru a vámterületen át az egész utat a vizen teszi meg, transitovám alá nem esik. A különböző fogyasztási adók sincsenek kizárva. Végül meg van engedve bizonyos közintézmények igénybevételeért és teljesitett munkáért fizetendő illetékek szedése. A bajor kamara véleménye szerint a magyar szállitási adó a felsorolt megengedett illetékek közé nem tartozik. A magyar képviselőház, midőn a föntemlitett kérvényt tárgyalta, a nemzetközi szerződések alapján tett kifogást azzal az indokolással mellőzte, hogy nem az áruk és a hajózás adóztatnak meg, hanem az illeték szedéseért és az az ezekből eredő haszonért kell adót fizetni. Ezt a véleményt Baross miniszter is magáévá tette. Az adótétel emelése után állitólag a budapesti német főkonzul is tett lépéseket ez ellen; ugy látszik azonban, hogy nem sok eredménynyel.

* **A kolozsvári kereskedelmi akadémia** épületének ünnepélyes felavatása, mint nekünk Kolozsvárról táviratozzák, ma délelőtt volt az akadémia diszteremében. Az ünnepélyen diszes közönség, a polgármester, a gimnáziumi tanárok, és az egyetemi ifjuság voltak jelen. *Finály* Henrik felügyelőbizottsági elnök megnyitó beszéde után *Albach* Géza polgármester nyilvánitotta köszönetét az intézet megalapitóinak és pártolóinak, a királynak, Trefort miniszternek és Hegedüs Sándor képviselőnek. Felolvasták ezután a kapott üdvözlőiratokat, köztük a *Trefort* miniszterét is, mely igy hangzik: «Szivesen engedtem volna a felügyelő bizottság meghivásának az átadás ünnepélyére, ha nem lennék hivatalos teendőkkel teljesen elfoglalva. Igy azonban csak üdvözletemet küldhetem az ünneplőknek, kivánva, hogy az akadémia minél sikeresebben müködjék magasztos czéljai érdekében. Küldtek még táviratokat: Hegedüs Sándor Bécsből üdvözlő táviratot, a budapesti kereskedelmi akadémia vezérlő bizottsága nevében Weisz B. F. elnök, azután a miskolczi, debreczeni, aradi kereskedelmi akadémiák, továbbá Fogaras és Marosvásárhely városok. Végül *Kiss* Sándor igazgató felolvasta az akadémia történetét, mely után élénken megéljenezték.

IPARÜGYEK.

— **A budapesti csizmadia-ipartestület** hitel és bőráru szövetkezetének alapszabályai jóváhagyatván, a szövetkezet müködését megkezdette. A hivatalos órák hetenkint csütörtökön és pénteken d. u. 4—6 óráig tartatnak meg az ipartestület hivatalos helyiségében Budapesten VIII. Főherczeg Sándor-utcza 8. sz. alatt. Az üzletrészekre való befizetések csak 1888. január 1-én kezdődnek meg s ugyanakkor a hitelosztály tényleg megalakul. Ellenben a bőráru osztály csak a jövő év folyamában alakulhat meg, mert a jelenlegi helyiségek a bőrraktár létesitésére nem alkalmasak. Szerszámok, üzleti eszközök és egyéb mellékes üzleti czikkek megrendelését és vételét azonban a szövetkezet uj évtől fogva közvetiteni fogja, tagjainak. Az e hó 19-én dr. Horváth János iparhatósági biztos és szövetkezeti elnök vezetése alatt megtartott első igazgatósági ülésen főigazgatóvá Wagner Károly ipartársulati elnök választatott meg.

— **Az agyag- és kelmefestő iparosok tanfolyama** az állami közép-ipartanodában megnyilt, a két tanfolyamra 23 iparos jelentkezett. Az előadásokat hetenként két este *Petrik* Lajos és *Klemp* Gusztáv intézeti tanárok tartják.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— November 20. —

Értéktőzsde.

— Vasárnapi forgalom. —

A mai értéktőzsdén jelentéktelen üzlet volt. Osztrák hitelrészvény 275.70-től 275.80-ig, magyar aranyjáradék 98.70-től 97.75-ig árultatott.

12 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 275.70—275.80, magyar aranyjáradék 98.72½—98.75.

Magánhajók forgalma.

— November 18. —

Budapestre érkezett: Geiringer és Berger 3. sz. hajója Bajárói 2220 mm. buzával és 4. sz. hajójuk 1700 mm. mindkettő Bajáról Schlesinger és Pollakovics számára, 6. sz. hajójuk Bajáról 2343 mm. buzával Weisz Zsigmond és társának és 11. sz. hajójuk Bajáról 2100 mm. buzával Hürsch Ágost számára, Herz Herman Adonyja Adonyról 919 mm. buzával és 379 mm. rozszsal Freund Antal Fülöpnek, Eggenhofer és társa 1. sz. hajója Adáról 3100 mm. buzával és 400 mm. árpával Popper Hermann fia számára, Fleischmann és társa Karolinája Apatinról 226 mm. buzával Kálnoky és Simon számára, Weisz Fülöp Londonja 3000 mm. buzával Honig M. és társa számára, Eggenhofer J. és társa 10. sz. uszálya Török-Becséről 4297 mm. buzával Bischitz Salamon fiának, Fischer M. V. Nábobja D.-Földvár 1350 mm. buzával 582 mm. árpával és 40 mm. kölessel Pick Dániel számára; a pancsovai gőzhajózási társaság Propellere Pancsováról 402 mm. buzával, 2232 mm. árpával és 1930 mm. tengerivel Wesz Zsigmond és társának; Lelbach Károly Jankája Veprováczról 2300 mm. buzával ugyanennek; Weindl M. Bácsbodrogja Sziváczról 4200 mm. tengerivel ugyanennek: Dunyersky L. Montenegrója Szt.-Tamásról 3400 mm. buzával és 500 mm. tengerivel ugyanennek: Luczenbacher Pál utódai 32. sz. hajója Ó-Kanizsáról 4000 mm. buzával Kohn Arminnak; ugyanazok 40. sz. hajója Itebéről 4300 mm. buzával Dunyerszky L. számára; Fleischmann és társa Laurája Kúláról 2248 mm. buzával Freund Henrik fiai számára. *Budapesten áthaladt Győrbe*: Lelbach A. Ádámja Sziváczról 4400 mm. és Margarithája Cservenkáról 600 mm. buzával és 3000 mm. zabbal ugyanennek a számára.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **A pestmegyei gazdasági egyesület** e hó 28-ikán d. u. 4 órakor közgyülést tart a megyeháza nagy termében. Tárgyak: 1. Az igazgató választmány előterjesztése a jövő évben rendezendő kiállitás tárgyában. 2. Az egyesület 1888-ik évi költségvetése. 3. A jövő évben rendezendő eke- és szántás versenyek módozatainak megállapitása. 4. Az igazgató választmány előterjesztése gazdakörök alakitása tárgyában. 5. A számvizsgáló bizottság megalakitása. 6. Egon Ede országos tejgazdasági felügyelő fölolvasása.

NAPIREND: november 21-én.

Naptár: Hétfő. — Róm. kath.: Boldogasszony bemutatása. — Prot.: Zenóbia, — Görög-orosz: (november 9.) Matróna. — Zsidó: (kiszlev 5.) — **Nap kél 7 ó. 15** p., nyug. 4 ó. 17 p. — **Hold kél** d. u. 38 p., nyug. 10 ó. 28 p. este.
Igazságügyminiszter fogad d. u. 5—½7.
Horvát miniszter fogad d. e. 10—d. u. 2.
Göcsy Rezső I. hangversenye este fél 8 órakor a Vigadó kis termében.
A magyar tudományos akadémia I. (nyelv- és széptudományi) osztályának ülése d. u. 5 órakor.
A fővárosi gazdasági és pénzügyi bizottság ülése d. e. 10 órakor a régi városháza tanácstermében.
Őszi kiállitás II. sorozata a müicsarnokban (Andrássy-ut 69. sz.) d. e. 9-től d. u. 4 és d. u. 5—9-ig villámvilágitás mellett. Belépti dij 50 kr.
A mintarajziskola növendékeinek rajzkiállitása az intézetben (Andrássy-ut.)
Országos árpakiállitás a Köztelken d. e. 10— d. u. 5.
Történelmi arcsképcsarnok a budai várbazárban nyitva d. e. 9—12.
Kereskedelmi muzeum a városligeti iparcsarnokban d. e. 10—d. u. 4. Belépti dij d. u. 20 kr.
Vörös-kereszt-egylet Erzsébet-kórháza (Buda déli pályaudvar közelében) megszemlélhető naponkint d. e. 10—11½ óra között.
Nemzeti muzeum: term. és néprajzi tár d. e. 9 d. u. 1.
Gazdasági muzeum a Köztelken d. e. 10— d. u. 5.
Iparmüvészeti muzeum az Andrássy-uton d. e. 9-től d. u. 1-ig.
Orsz. tanszermuzeum a budai állami tanitóképezde épületében d. e. 9—12 és d. u. 3—6.
Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert.) nyitva van d. e. 9-től 1-ig és d. u. 3—5.
Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e. 8—12 és d. u. 2—6-ig.
Egyetemi könyvtár d. e. 10—12 és d. u. 4—8.
Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.
Muzeumi könyvtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.
Seemann központi kávéház villamos világitással az egyetem-utcza és Ferencziek-tere sarkán.
Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.

Felelős szerkesztő: **Csávolszky Lajos.**

Elhaltak névsora 1887. nov. 17.

Talián A. 34 é. czipész neje VI. k. Szondy-u. 44. tüdővész.
Endrődi A. 50 é. cseléd VIII. k. bodzafa-u. 9. szivbaj.
Skalnik F. 34 é. napsz. VII. k. Csengeri-u. 60. tüdővész.
Knobloch K 37 é. szabó lakástalan tüdővész
Prusa J. 2. é. bányász lakástalan mellhártyalob.
Duheny M. 17 é. tanitó I. k. győri-u. hagymáz.
Telm J. 36 é. napsz. I. k. fehérvári-u. 7.
Körber K. 77 é. özvegy VI. k. mező-u. 4. rák.
Wiltmann J. 63 é. kávés VI. k. mező-u. 37. aggkór.
Mihálcsik M. 65 napsz. III. k. pacsirta-u. 21. tüdőlob.
Hazmann K 52 é. napsz.-nő III. k. Czell-u. 60. tüdőgümő.
Lengyel V. 1 é. czipész I. IV. k. ujvilág-u. 18. kanyaró.
Klein J. 42 é. keresk. I. k. orsz. téb. kimerülés.
Horváth J. 45 é. napsz. II. k. Rókus-u. 18 tüdőlégdag
Dr. Dratsay Gy. 25 é. orvos VIII. k. Sándor-u. 73. agykérlob.
Brunner G. 35 é. vend. VI. k. angyalföld kimerülés.
Forenczy T. 38 é. szolga neje VII. k. dohány-u. 9. tüdővész.
Garagaly L. 75 é. kovács I. k. orsz. téb. agyhüdés.
Winter E. 3 é. szabó I. V. k. Széchényi-tér 5. roncs. toroklob.
Bonné J. 4 é. VII. k. szegényháztér 7. vérhas.

NYILT-TÉR.

!!! Kuriosz jön már !!!

SZINHAZAK ES MULATSAGOK.

NEMZETI SZINHÁZ

Évi b. 243. Havi b. 19.

Budapest, november 21-én.

Harmadszor:

A sikér.

Vigj. 4 felv., irta Lindau P.

Személyek:

Harden	Berczényi
Jozefine	Helvey L.
Drossenné	Lendvayné
Drossen Éva	G. Csillag T.
Dr. Klaus	Benedek
Gertrud	Tolnainé
Br. Fabro	Hetényi
Marlow Fritz	Náday
Dr. Schallmeyer	Szigeti I.
Schandauer F.	Földényi
Fallbein	Gabányi
Egy nő	Lubinszkyné
Szabina	Györgyné
Páholynyitó	Sántha
Inas Hardennél	Magyari
Inas Klausnál	Halasi
1-ső szinh. látog.	Abonyi
2-ik » »	Pintér
3-ik » »	Faludi
4-ik » »	Latabár
5-ik » »	Mészáros
6-ik » »	Kőrösmezei
7-ik » »	Bérczi

Kezdete 7 órakor.

Holnap november 22-én.

Bérletfolyamban:

Hamlet.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Rendk. bérlet 4 sz.

Budapest, november 21-én.

Id. C. Coquelin és társulata által:

Chamillac.

Comédie en 5 actes de M. Octave Feuillet.

M. Coquelin remplira le role de Chamillac, qu'il a créé à la Comédie-Française.

Distribution:

Chamillac	Coquelin
Le Général	Duquesne
Robert	Barbe
Bartherie	Deroy
Maurice	J. Coquelin
Hugonet	Ramy
Lucien G.	Mortimer
Carville	Darrois
Chanteloup	Boulanger
La Bartherie	P. Patry
Trijas	R. Lemercier
Sophie Ledieu	Ch. Raynard
Vadres	Kerwich

Kezdete 7 órakor.

Holnap, november 22-én.

Az id. C. Coquelin és társulata által:

«Le Député de Bombignac.»

NEP-SZINHÁZ.

Budapest, november 21-én.

Blaha Lujza asszony mint vendég.

A parasztkisasszony.

Eredeti népszinmü dalokkal 3 felv. Irta Berczik Árpád.

Személyek:

Kelemen T.	Horváth
Matild	Klárné
Jolán	Blaha L.
Rezeda M.	Szirmai
Fidibusz F.	Pusztai
Zerge P.	Egri
Fonák L.	Enyvári
Özv. Gönczölné	Pártényiné
Fátyol G.	Vidor
Fonyóné	Izsóné
Gereben M.	Tirnovai
Sánta Pista	Ujvári
Kolompárné	Szőcs K.
Ágnes	Bessenyei M.
Kapásné	Gyöngyösi I.
Viki	Béni I.

Kezdete 7 órakor.

Holnap, november 22 én.

Nebántsvirág.

NÉMET SZINHÁZ.

Budapest, november 21-én.

Először:

Die Töchter des Dionysos.

Operette 1 felvonásban.

Ezt megelőzi:

Először:

Die Nachbarinnen.

Bohózat 3 felv.

Kezdete 7 órakor.

Első fővárosi orpheum

Nagymező-utcza 17. sz. 8724

Ma a kovetkezők 1 pnek fel: **Nathanson Jenny** Bécsből **The Aubrey** nyujtó némajátékosok, **Takácsi Irma** k. a. magyar énekesnő, **Burk őrnagy** katonai gyakorlataival **Mr. Perry** betanitott állataival, **Schmiedt** Teréz k. a. énekesnő, **Roger Margot** k. a. gyönyörü énekesnő, ujólag fellépése a **Moser család** tornamüvészeknek, **Beiso testvérek** fellépése mechanikus szamarukkal, **Arbra** testvérek kigyóemberek, **Valjeau és neje** indiai jougleurök valamint **Schonk Márton** dalkomikus fellépése.

IDOJARAS, nov. 20. reggel 7 órakor.

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A depresszió (746—748) a kontinens nyugoti, a nagy légnyomás (763—764) annak keleti részében van. Az idő nyugoton csapadékokkal borus, keleten derüs, itt éjjel fagyos, ott enyhe.

Hazánkban: Keleties és délkeleties mérsékelt szelek mellett, a hőmérséklet föiebb, a légnyomás mindenütt alább szállott. — Az idő nyugoton helyenkint esővel borus, keleten változó, részben derüs. A nyugoti fél enyhe, a keleti éjjel még fagyos.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Nyugoton borus, keleten változó, enyhébb és szelesebb időt várhatni, csapadékokkal.

Közlekedési utmutató.

Megjelent legutóbb az Egyetértés november 16-iki számában.

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krajczárral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden egyes közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

☛ Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik, és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. ☚

? ?

Egy sorsjegytársulathoz! résztvevők kerestetnek. Ajánlatok e lap kiadóhivatalához «**Sorsjegytársulat**» czim alatt küldendők. 3911

Elveszett aranyóra. **A bálvány-utczától az Erzsébet-téren, bécsi-utczán keresztül a szervita-térig, egy női duplafedelü arany remontoir óra, hátlapján «P. E.» monogrammal és lánczczal elveszett. A becsületes megtaláló felkéretik, hozza el e tárgyat e lap kiadóhivatalába a hol megfelelő pénzbeli jutalomban fog részesülni.** 5001

Előkelő, gazdag, éltes férjet keres egy csinos, müvelt leány. Levelek «Jóság» czimen a kiadóhivatalba kéretnek. 3060

Beszéljen Ko-val, a—13. 3062

Eladás.

3840 **Használt és uj tüzmentes és betörés elleni pénzszekrények** **legolcsóbban** kaphatók a bécsi pénzszekrény gyári raktárban, Budapest, **n.-korona-utcza 3.**

4062 **Kitünő** irásu fiatal ember délutáni foglalkozást keres szerény igények mellett. Szives ajánlatokat «Segitség» czim alatt a kiadóhivatalba kér intézni.

Egy pompás **szerkezetü** kitünő karban levő Ehrbahr-féle **konzert rövid zongora** ebenfa kereszthurozatu ércz stimstokkal 600 frtért eladó. Gyári ár 1100 frt. Bőv. a kiadóhiv. 4091

Üzlet nagyobbitás miatt azonnal eladó egy órás üzlet a soroksári-utczában. Olcsó évi bér. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4093

Győrmegyében egy 1200 holdas birtok egy darabban egy élénk város közelében, a vasut mellett jó feltételek mellett eladó. Van hozzá egy szép urilakás 13 hold belsőséggel, 600 frt regále jövedelem, az egész élő és holt instrukczió, jó és szép gazdasági épületek. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4089

Kolthán, **Komárommegyében,** egy szolid anyagból épült, hollandi modorban, 3 köre berendezett, tökéletes jó karban levő **szélmalom lakóházzal,** szép nagy gyümölcsös kerttel és egy negyed hold szántófölddel 1888. évi január hó 1-től bérbe esetleg eladó. Posta helyben, vasuti állomás Perbete-Szent-Miklós. Bővebbet Jaross Mór földbirtokosnál Kolthán. 3940

Gavalléroktól **levetett** **férfi-ruhák** legjobb karban és olcsóbban mint akárhol, kaphatók: IV. ker. hatvani-utcza 15. I-ső cm. ruhakölcsönző intézet, tisztitó és javitás mühelye. 3727

Alkalmazást keres

Ispánnak vagy gazdának ajánlkozik egy kiskorától fogva a gazdasággal foglalkozott gazdász. Czime a kiadóhivatalban. 3042

Gazdaasszonyi állást keres egy jócsaládból való középkoru özvegy nő, ki a háztartás vezetéséhez tökéletesen ért, vagy egy magános urnál, vagy valamely plébánián. Ajánlatokat «Özvegy gazdaasszony» czim alatt a kiadóhivatalba kér. 4085

Ügyvédjelölt **jogtudor, ki a szerb, horvát és német nyelvet is birja, alkalmazást keres ügyvédi vagy közjegyzői irodában. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.** 3061

Gazdaasszonyi állást keres valamely vidéki papi háznál egy 40 éves róm. kath. asszony, a ki ugy a belső, mint a külső gazdasághoz jól ért. Egy 16 éves leánya van, a kit hasonlókép beoktatna a háztartásra. Bővebbet a kiadóhivatal. 4071

Alkalmazást nyer

Egy nagyobb torontálmegyei gazdaságban kasznári állás üresedett meg. Ezen állásra csak oly tapasztalt gazdászok pályázhatnak, kik a magyar, német és román nyelvet tökéletesen beszélik. Czim a kiadóhivatalban tudható meg. 3053

Oktatás.

Egy 8 év óta itt tanitó **franczia tanárnak** van még egy órája kiadó. 12 leczke 8 frt, közös **folyamok 4 személyre** 3 frt havonkint. **Franczia társalgás** es'e, hölgyek a tanár jelenlétében. Forditások franczia, angol, német és magyar nyelvekből és nyelvekből elvállaltatnak. Kecskeméti-utcza 12. I. em. 3072

Lakás és bérlet

Teljesen elkülönitett, butorozott szobát keresek külön bejárattal. Ajánlatok «B. L. alatt» a kiadóhivatalba. 4099

Olcsó lakás **májusig 140 frtért** azonnal kiadó Mária-utczában 2 utczai-, 1 udvari-, nagy előszoba stb. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3043

Különféle.

Elveszett egy négy hónapos, fekete neufoundlandi kölyökkutya. Megtalálója illő jutalomban részesül, ha bejelenti, vagy elhozza a kiadóhivatalba.

Könnyü és **dus mellékkereset** mindenkinek, a ki állandó lakhelyén a törvényesen engedélyezett sorsjegyek elárusitával foglalkozni akar. Tudakozódásokra azonnal válaszol **FUCHS H.** **váltóüzlete Budapesten.** 3535

Pénzt 3264 **sorsjegyek és értékpapirokra** (tetszés szerint kisebb részletekben is visszafizethető) **bármely összegig** olcsón ád **Kőváry Armin** **bank- és váltóüzlete Hatvani utcza 5. sz.,** Nemzeti-Kaszinó épület.

Eladó házak.

A nagy körut mellett Budapesten két egymás mellé épitett 3 emeletes uj ház különkülön, vagy együttesen eladó. Mindegyik 15 évig adómentes. Az egyiknek ára: 130,000 frt, a másiké 90,000 frt, az előbbi 66,000 frt, az utóbbi 40,000 frt kölcsönnel van terhelve. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 3030

3000 frt hat % kamatra bekebelezés biztositás mellett kerestetik. Tudósitás a kiadóhivatalban. 3045

Spárga-gyökerek. (Spargel-Pflanzen.)

Elültetésre alkalmas, igen szép, erőteljes spárga-gyökerek, két legjelesebb válfajban; u. m.: argenteuili jobbitott, késői és argenteuili jobbitott korai, (Griffes d'Asperges hâtives ameliorées d'Argenteuil et tardives ameliorées d'Argenteuil) kaphatók a **balatonhenyei faiskolában,** még pedig:

100 darab 1 éves 1 frt 50 kr.
100 darab 2 éves 2 frt — kr.
100 darab 3 éves 3 frt — kr.

A spárga-gyökerek legczélszerübb ültetési s szétküldési idénye október hó elejével kezdődik s tart november hó végéig. Szakszerü mivelési utasitás a küldeményhez díjmentesen mellékeltetik.

Gyümölcsfák. Alma 89 fajban, viaszalma 6 fajban, körte 97 fajban, birs 6 fajban, berkenye 1 fajban, mandula 2 fajban, őszi-baraczk 33 fajban, kajszi-baraczk 16 fajban, szilva 26 fajban, cseresznye 14 fajban és meggy 15 fajban dbja 50 kr. fügefa 4 fajban dbja 25 kr., málnatő 25 fajban 100 db 5 frt, szamóczatő 19 fajban 100 db 3 frt, ribizke 12 fajban dbja 15 kr., köszméte 16 fajban dbja 20 kr., mogyoróbokor 15 fajban dbja 30 kr., gesztenyefa 1 fajban dbja 50 kr., magonczok 22 fajban 100 drb 2—5 frtig. A megrendelések **Teleki János** főkertészhez **Balaton-Henyébe,** u. p. **Köves-Kálla** intézendők. Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik. 2976

A legjobb és legolcsóbb **szecska- és répavágók,** kukoriczamorzsolók, darálók, gabonarosták, konkolyozók, boronák, valamint mindennemü **ekék** kaphatók **MÜLLER EMIL-nél** Budapest, V., váczi-körut 76. szám. 3843

FÁCZÁN,

fogoly, fenyvesmadár, vadkácsák, szarvasok, őzek, vadsertés, nyul, valódi **stirai Poulárd** és **kappan, tejjel hizlalt házi szárnyas,** tulajdon hizlaldánkból, ugymint minden más idényszerü vad a legfrissebb minőségben kapható **PÁL KÁROLY vadkereskedőnél** **Budapest, IV., a hal-tér és torony-utcza sarkán.** 3876

COGNAC, legfinomabb, **Menkow A. C. & tsa**-féle **Cognacban,** nagy *** palaczkja 3 frt.

Benedictini liquer közvetlenül a **fécampi** apátságból nagy palaczkja frt 4.50.

KUNZ J. hamburgi kávé-raktára Fürdő-utcza 9. BUDAPEST, Ujvilág-utcza 1. fiók-üzlettel Bécsben 8, Gráczban 2, Pozsonyban 1 és Bécs-Ujhelyen 1. 3938

MAGYAR LEXIKON

AZ EGYETEMES ISMERETEK ENCYKLOPAEDIÁJA.

16 kötet szöveg, és 1 kötet (160) képmelléklet.

Ára füzve 48 frt, kötve 64 frt.

Kötetenként füzve 3 frt. Kötetenként kötve 4 frt.

Évtizedekig várta közönségünk egy **Magyar Lexikon** megjelenését, mely pótolta volna a régen elfogyott ismeretek tárát, s a magyar viszonyokkal nem törődő német Conversations-Lexikonokat. A fenti munka e hézagot akarja pótolni. Elég bő, hogy akár Brockhaus, akár Mayer Lexikonjait nélkülözhetővé tegye, másrészt hazai viszonyainkra oly nagy mérvben van tekintettel, hogy semmiféle más idegen nyelvü Lexikon nem pótolhatja e tekintetben a **Magyar Lexikon**-t.

Ezen a maga nemében egyetlen és különösen a magyar viszonyokat fölkaroló minden tudományágat, történelmi, földrajzi s életrajzi adatokat tömören magában foglaló mü, egymaga ugyszólván egész könyvtárt pótolni képes.

Kapható a **PALLAS könyvkiadóhivatalában** Budapesten, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

A nagyérd. gazdaközönségnek!

Van szerencsém a n. é. gazdaközönséget értesiteni, hogy számos hozzám intézett felszólitás folytán banküzletemet

gazdasági szakirodával

bővitettem ki, mely gyakorlatilag tapasztalt szakférfiak közremüködése mellett a következőkkel foglalkozik: **Birtokok vételének és eladásának** közvetitése, **kölcsönök eszközlése,** gazdasági termények vétele és eladása, gazdasági gépek és felszerelések beszerzése, gazdasági tervek és számlák felülvizsgálata és minden egyéb a gazdaságba vágó ügyek.

Megfelelő összeköttetésekkel rendelkezvén, tisztelt megbizómnak kiváló előnyöket nyujthatok.

Mély tisztelettel 3908

Weltner M. bank- és bizományi üzlete **Budapest, IV., kis-hid-utcza 9. sz.**

IPAROSOK **ÉVKÖNYVE ÉS NAPTÁRA**

III. ÉVFOLYAM. **1888-ra.** III. ÉVFOLYAM.

SZERKESZTETTE **GELLÉRI MÓR.**

Emez, értelmes iparosainknál nagy kedveltségre kapott naptár jeles tartalmához elsőrangu szakiróink járultak. Érdemes reá, hogy iparosaink házánál mindenütt ott találjuk.

Ára 50 krajczár.

ÜGYVÉDI ZSEBNAPTÁR (JOGÁSZ-NAPTÁR.)

TIZENÖTÖDIK ÉVFOLYAM. **1888-ra.** TIZENÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

SZERKESZTETTE **SZÁNTÓ JÓZSEF.**

Ára diszes vászonkötésben 1 frt 20 kr.

Kapható a PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaságnal valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Vadászat kedvelőknek.

Miután a legnagyobb mechanikai és angol fegyver gyárak gyári raktárát birom, minden más gyártmányu fegyvereket — csakis a legjelesebb gyárakból — **teljesen leszállitott árakon** árusitom el, ugy hogy mindenki azon kellemes helyzetbe jut kitünően jó és szép kiállitásu fegyvereket rendkivül olcsó árakon szerezhetni meg

HUZELLA M. fegyvertárában **Budapest, váczi-utcza 1.**

Gyári raktára Pieper H. minden kiállitáson a legnagyobb kitüntetést nyert belga és a **Braendlin Armoury Co.** eredeti angol fegyvereinek **eredeti gyári árakon.** Legjutányosabban kaphatók a kitünőnek elismert saját czégemmel ellátott *Lefaucheux és Lancaster töltött töltények és hüvelyek, nagyobb vételnél előnyös árak mellett.* **Nagy raktára Eley Bro. mindenféle angol töltényeinek. — Angol fehér és fekete por gyári raktára, dus választéka mindenféle vadászati kellékeknek.** 3926

Országos általános kiállitás Budapesten 1885. Nagy kiállitási érem, versenyképes és kitünő **pipereszappanok és illatszerekért.**

A világ legjobb arcz- és kézfinomitó szappana

a *dr. Gebhardt* egyet. tanár-féle javitott zamatos gyógytani

növény-szappan dbja 35 kr.

eltávolit minden bőrküteget, folytonos használatnál viruló és fiatal kinézést kölcsönöz.

Müller J. L.-féle glycerin rózsa-szappan a legkitünőbb glycerin-szappan legfinomabb rózsaillattal, drbja 35 kr., 3 drb 1 frt; ugyanaz rudban 30 kr., 3 rud 85 kr.

Müller J. L.-féle valódi tojás-olaj-szappan, különösen jótékonyan hat a bőrre, simitja és felfrissiti azt, darabja 15 kr., 3 darab 40 kr.

Müller J. L.-féle salicyl-szájviz, az egyedüli szájviz, mely folytonos használatnál a fogak romlását megóvja, üvegje 40 és 80 kr.

Müller J. L.-féle salicyl-fogpor, salicyl-szájvizzel használva nemcsak, hogy a fogakat hófehérré teszi, de egyszersmind a már létező fogbetegségek tovább terjedését is megóvja, doboz 60 kr.

Müller J. L.-féle Vaselin Gold-Créme, bámulatos hatásu arczfinomitó szer, üvegje 50 és 80 kr.

Ixia Lys, Bouquet Elegant, Mimosa, Karilpa, a legfinomabb és legkedveltebb illatszerek, üvegje 1 frt 50 kr., 2 frt 50 kr. és 5 frt.

Müller J. L.-féle Brillantine, kiváló hatással bir a haj-, szakál- és bajusz fényének és lágyságának előidézésére és azoknak kihullását és törékenységét megóvja, üvegje 60 kr. és 1 frt.

Munkácsy Mihály világhirü müvész **kedvelt bajuszpedrője** *felülmul minden eddig létező gyártmányt a bajuszt puhitja, a törékenységtől és kihullástól megóvja, doboza 25 és 40 kr.*

MÜLLER J. L. illatszer- és pipereszappan-gyárosnál.

BUDAPEST **Gyár: Rottenbiller-utcza 36. sz. Raktár: Koronaherczeg-utcza 2. sz.** 2434

Továbbá kapható a következő előkelő czégeknél:

Török József, gyógyszerész Király-u.	**Maléter Géza,** Koronaherczeg-utcza 9.	**Urbán József,** gyógysz. Király-utcza 98.
Thallmayer és Seitz, Nádor-utcza.	**Szeidl József,** Zsibárus-utcza sarok.	**Lustig Ede,** Kerepesi-ut.
Kirchknopf és Ádám (Oswald), Hatvani-utcza.	**Emmerling Vilmos K.,** Koronaherczeg-u.	**Szőke Ede,** Váczi-utcza.
Kertész Tódor, Dorottya-utcza.	**Münzl R. és társa,** Kerepesi-ut.	**Árvay S.,** Hatvani-utcza.
	Unger W. F., Bécsi-utcza.	**Sigmond József,** Városház-utcza 2.

A vidéken valamennyi hirneves gyógyszerészek és kereskedő uraknál.

MELLBETEGSÉGEK

ALVILSAVAS MÉSZSZÖRP

GRIMAULT és TÁRSA GYÓGYSZERÉSZTŐL PÁRISBAN.

Ezen kellemes szer már 20 év óta örvend közkedveltség és népszerüségnek. A makacs **köhögés, hurut, szamárhurut s más egyéb mellbajoknál,** főképen pedig a kezdetleges **tüdősorvadásnál** csodálatra méltó eredményeket hoz létre ezen szörp; befolyása alatt a gyötrő köhögés megenyhül, az éjjeli izzadások megszünnek s a beteg meglepő gyorsan ismét a jólét érzetét fogja elérni. Ügyelni kell a **GRIMAULT & Co.** czéggel ellátott árujegyre, hogy a valódit kaphassuk.

Raktárak Ausztria-Magyarország valamennyi nagyobb gyógyszertárában.

Ára 2 frt, 6 üveg 10 frt 50 kr. 3875

Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utcza 12.

Huzás már deczember 1-én.

Bazilika-sorsjegyek

főnyerem. **100,000** forint o. é.

Eredeti sorsjegyek a napi árfolyam szerint vagy részletfizetésekre:

1 darab	19 havi	—	frt	60 kros	részletre	
2 «	24	«	1	« —	«	«
3 «	24	«	1	« 50	«	«
5 «	24	«	2	« 50	«	«

A részletiv birtokosa a huzáson már részt vesz és netáni nyeremények kizárólagos tulajdonosa. A részletfizetésekre eladott sorsjegyek pénztárainkban maradnak és a tulajdonosuk által ☛ **bármikor megtekinthetők.** ☚ 3896

Bazilika igérvények

ára **csak 1 frt** bélyeggel együtt.

A „MERCUR" kiadóhivatalának bank- és váltó-üzlete. Polítzer S.

BUDAPEST, Dorottya-utcza 12. szám.

Osztr.-magyar FAIRBANKS TÁRSASÁG **MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁRA.**

2259

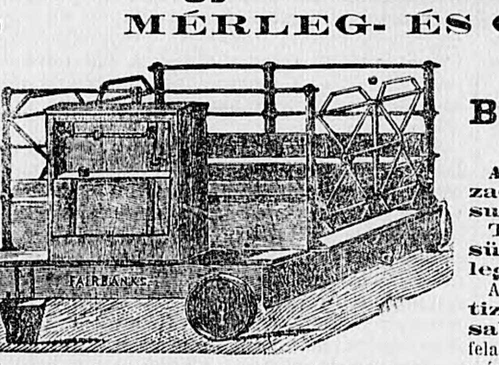

Gyár: **UJPEST, K.-MEGYER.** Központi iroda és raktár: **BUDAPEST, Andrássy-ut 23.** Vezérigazgató: **John Block.**

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerüek, rendkivül **érzékenyek** és **tolósulylyal** vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyü **kezelésüknél** fogva az összes világkiállitásokon első dijat nyert **legkitünőbb mérlegek.**

A jutányos árakban — melyek sulyokkal számitott **tizedes mérlegek árainál nem magasabbak** — a hitelesités, csomagolás és vasutra való feladás költségei benfoglaltatnak. Gazdasági szekér és zsák mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérlegszerkezetek. *Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.*

Árjegyzékek és felvilágositással szolgál a központi iroda.

15 kiállitáson mindig a legelső dijakkal kitüntetve, utoljára Londonban 1883-ban két nagy aranyéremmel az olaj minősége és készités módja tüntettetett ki.

MÖLLER PÉTER **Legtisztább orvosi-csukamáj-olaja**

minden kellemetlen iz és szagtól ment, könnyen emészthető és az első orvosi szaktekintélyektől, különösen gyermekek részére, görvély, gyengeség, tüdő és mellbántalmak stb. ellen legmelegebben ajánltatik. Egy üveg ára 1 frt, 6 üveg bérmentve küldetik meg. Ismételadók kedvezményben részesülnek. A monarchia minden gyógyszertárában és gyógyáru kereskedésében kapható és nagyban az ausztria-magyarországi főraktárban:

GEHE RÓBERT-nél, Bécs, III. kerület, Heumarkt 7. szám.

Budapesti raktárak: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, király-utcza 12. sz. Schwarzmayer gyógyszerész urnál, Andrássy-ut, **Thallmayer és Seitz** droguista és **Pillich Ferencznél.** 3801

TITKOS betegségek.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönő irat folytán ezen **legöregebb és legismertebb rendelési intézet** a hol a tudomány legujabb vivmányai a legbővebb tapasztalatokkal párosulva értékesittetnek, legmelegebben ajánlható.

Dr. LEITNER 44 év óta fennálló rendelési intézetében, Budapesten, dob-utcza 18. sz. **titkos betegségek, tehetetlenség,** önfertőzés, fehérfolyás levélileg is biztosan gyógyittatnak. Rendelési órák: reggel 6—9-ig, d.u. 1—5-ig, este 7—10-ig. 3754

A PALLAS irodalmi és nyomdai részvény-társaság kiadásában megjelent s ugyanott valamint minden könyvárusnál kapható:

BOSZNIA és a **HERCZEGOVINA**

Uti rajzok és tanulmányok.

Irta **ASBÓTH JÁNOS.**

Egy-egy kötet ára **3** frt **50** kr.
Egy-egy füzet ára ...... **30** kr.

Előfizetés 10 füzetre bérmentes elküldéssel 3 frt.

Bekötési tábla a teljes műhöz, ára 1 frt 80 kr.

3405

MELROSE Kedvelt és Elterjedt **HAJ RESTORER**

NEM hajfestőszer, nem piszkitja a bőrt sem a fehernemüt, lassankint adja vissza az ősz hajnak ifjukori szinét és udeségét. Egy üveg ára 2 f. 50.

Magyarországi főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógysz. Budapest, király-utcza 12 **Kicsiboni eladás LUEFF M.-nél váczi-utcza 28. sz.**

Cs. kir. szab. dr. GÖLIS **egyetemes emésztőpora.**

Eddig még utol nem érelett hatására nézve az **emésztés** és **vértisztitás** terén s a **test táplálása és erősitésére nézve.** Naponkint kétszeri és sokáig folytatott használat mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségekben is, mint pl. **emésztési gyengeség, gyomorhurut, gyomorégés, a gyomor tulterhelése, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok,** sárgaságban, időszakos főfájások, **fájges és köves betegségek, tulnyálkásodásban stb.** Ásványvizgyógymódnál ugy az előtti, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz. **Bevételi módja:** Étkezés után egy kávés kanállal, gyermekeknek is adható.

Egy nagy doboz ára 1 frt 26 kr., egy kis doboz 84 kr. 2606

Főraktár Budapesten Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástól megóvatás czéljából figyelmeztetek mindenkit, hogy valódi egyetemes emésztőpor dr. Göllis pecsétjével van elzárva, s minden doboz a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van ellátva.

K. k. concess. Univ.-Speisen-Pulver des Dr. Gölis in Wien.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönetirat folytán ezen intézet legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az **elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást,** bármennyire is idültek, valamint mindazon **női betegségeket,** melyeknek a **magtalanság** egyik főokozója, és **bőrbetegségeket** gyógyit **uj gyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**

Dr. GARAY ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt csász. kir. oszt.-főorvos.

Lakás: BUDAPEST, **IV. ker., kigyó-utcza 1. sz.**

Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. ☛ Díjazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. ☛ — **Nőknek külön váróterem.** 3706

Ugyanott megjelent és szerzőnél Dr. GARAY ANTAL-nál megrendelhető:

☛ **Népszerü utmutató** ☚ a nemi betegségek s ezek észszerü gyógykezeléséhez czimü könyv, máris a második kiadás. — **Ára 2 frt 50 kr.**

PILULES DE BLANCARD

Változatlan minőségü vasas iblany.

NEW-YORK 1853 — PARIS 1855

A Párisi orvosi akadémia által elismert, Francziaországban nyilvánosan elfogadott. Szt. Pétervárt az orvosi tanács által autorisáltatott.

Ezen pilulák, melyek az **iblany- és vastartalmaiban** osztoznak, kiválóan alkalmasak a görvenyből származott annyira változatos betegségeknél (idült daganatok, hugyrekedés, a testbeni rosz nedvek stb.) mik ellen az egyszerü vastartalmu anyagok hatással nem birnak; a **Chlorose** (sápadtság), a **Leucorrhée** (fehérfolyás), **Aménorrhée** (havitisztulási nehézségek) a **Phthisie** (sorvadás) és **Syphilis** (bujakor) stb. Végre igen alkalmas szer a szervek müködésének előmozditására és a gyenge, vizenyős vérü szervezetek átváltoztatására.

JEGYZET. — A tisztátlan és hamisitott vasas iblany kártékony és izgató gyógyszer. A valódi **Pilules de Blancard** mint authenticus, ezüst lemezzel van lepecsételve és az üvegcsére ragasztott zöld vignettán névaláirásunkkal ellátva.

Pharmacien à Paris, RUE BONAPARTE 40. Blancard

Egy üveg ára 2 frt 50 kr., kis üveg 1 frt 25 kr.

Budapesten főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára, Király-utcza 12. szám. 1307

BUDAPEST, **Nádor-utcza 4.** **PRÁGA — BÉCS.**

3825

Bécsi uri-ruha-verseny-társaság.

Egyedül a maga nemében! csak 2 árak: **16 és 28 frt.**

Legnagyobb müterem mérték utáni megrendelésekben minden árak mellett.

Mühelyek és confectio à la Paul Londonban.

WILLIG és REINKOPF.

Épen most jelent meg

A MAGYAR EMBER NAPTÁRA

az 1888-ik szökő esztendőre.

Szép történetekkel és képekkel a magyar nép számára.

SZERKESZTI **KURUCZ PÉTER.**

☛ **Ára 30 kr.** ☚

TARTALOM: Boldog uj évet! **Költemény** — Elsietett szerelem. Székely beszély, a nép számára irta **Jakab Ödön.** — Jó könyvek a magyar nép számára irta **Zempléni P. Gyula.** — Puskás Kalári. Székely monda **Jókai Mórtól.** — Erős János. Székely népmese **Benedek Elektől.** — Bagi József uramról. — A mult év krónikája. — Házi orvos. — Mi ujság a gazdaságban? Nevessünk. — Vásárok.

Ajánljuk e nép-naptárt mindazoknak figyelmébe, kiknek alkalmuk van jó olvasmányt ajánlani a népnek, a rémes és erkölcsrontó izléstelenségek helyett. Különösen lelkészek és tanitók tehetnek sokat, midőn ajánlva a szebbet és jobbat, kiszoritják a silányt.

Kapható minden könyvkereskedésben és naptár-elárusitónál, valamint az alólirt könyvkiadóhivatalában.

PALLAS irodalmi és nyomdai részvénytársaság.

Nyomatik a kiadótulajdonos: Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IV., kecskeméti-utcza 6. szám.